

Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård

Plejeplan 2026-2036

UDKAST

FURESØ
KOMMUNE

RUDERSDAL
KOMMUNE

Indhold

Indledning	Side 3
Generelle forhold	Side 5
Område A - Grennesminde og Pilegårdsparken	Side 10
Område B - Stavnsholt Overdrev	Side 18
Område C - Golfbanen, Hestkøbgård og Nordvanggårdsparken	Side 31
Område D - Bavnebjerg og Enghaven	Side 37
Bilag 1 - Fredningsområdet	Side 49
Bilag 2 - Ejerforhold	Side 50
Bilag 3 - Beskyttet natur	Side 51
Bilag 4 - Beskyttede sten- og jorddiger	Side 52
Bilag 5 - Stier og veje	Side 53
Bilag 6 - Litteratur og henvisninger	Side 54

Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård Plejeplan 2026-2036

Skrevet af Furesø Kommune og Rudersdal Kommune

Udgivet: November 2026

Forside: Skovsø ved Hestkøbgård. Foto: Rudersdal Kommune

Bagside: Egetræ ved Furesø Golfklub. Foto: Furesø Kommune

Indledning

Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård er beliggende mellem Farum og Birkerød og forbinder Furesø og de store naturområder rundt om med landskabet mod nord til Kajerød og Bregnerød. Det nordlige område er et smukt kuperet landskab med åbne landbrugsarealer og spredt bebyggelse, mens det sydlige område er karakteriseret ved små skovpartier, engområder og et sumpskovsområde ned til Furesøen. Der er spredt bebyggelse i hele fredningen bortset fra sommerhusområdet ved Forårsvej og to haveforeninger. Området omfatter også Furesø Golfklub, flere planteskoler og bynære parker.

Baggrund for fredningen

Danmarks Naturfredningsforening fremsatte i januar 2007 et forslag om at frede Stavnsholtkilen. I oktober 2008 traf Fredningsnævnet delafgørelse om fredningen. På baggrund af dette udarbejdede Danmarks Naturfredningsforening et nyt fredningsforslag for ca. 503 ha, og Fredningsnævnet traf afgørelse om dette i januar 2010. Fredningsnævnets begrundelse for fredningen af området var blandt andet, at sikre det ubebyggede areal omkring Furesøen mod bymæssig udvikling. Den endelige fredning er i dag på ca. 508 ha og blev endeligt vedtaget i oktober 2016 af Natur- og Miljøklagenævnet, efter den oprindelige kendelse blev påklaget.

Fredningens overordnede formål er at sikre den relativt ubebyggede landskabskile mellem bysamfundene i Farum og Birkerød mod bymæssig udvikling. Fredningen skal også medvirke til at bevare områdets åbne karakter, sikre offentligheden gode muligheder for at opleve det varierede landskab, samt sikre og udvikle natur- og landskabsværdierne i området. Derudover har fredningen til formål at modvirke yderligere begrænsning af udsigten mod Furesøen.

Revision af første plejeplan

Fredningskendelsen fastlægger, at plejemyndigheden skal udarbejde en plejeplan for området. Den første plejeplan for området blev vedtaget i 2019.

I henhold til fredningskendelsen skal plejeplanen revideres første gang efter 5 år. Efterfølgende skal planen revideres senest hvert 10. år. Med denne revision lægges sporene for de næste 10 år, hvor de plejetiltag, som er igangsat, kan få lov til at virke og hvor forholdene i området kan udvikle sig til gavn for planter, dyr og mennesker.

Mange af de samme plejeforslag videreføres i denne reviderede plejeplan, men der er foretaget opdateringer af både plejemålsætninger og plejeforslag for primært de kommunale områder i Furesø Kommune og mindre justeringer af plejeforslag for områderne i Rudersdal Kommune. Der er desuden tilføjet et afsnit som specifikt omhandler Hestkøb Allé i Birkerød.

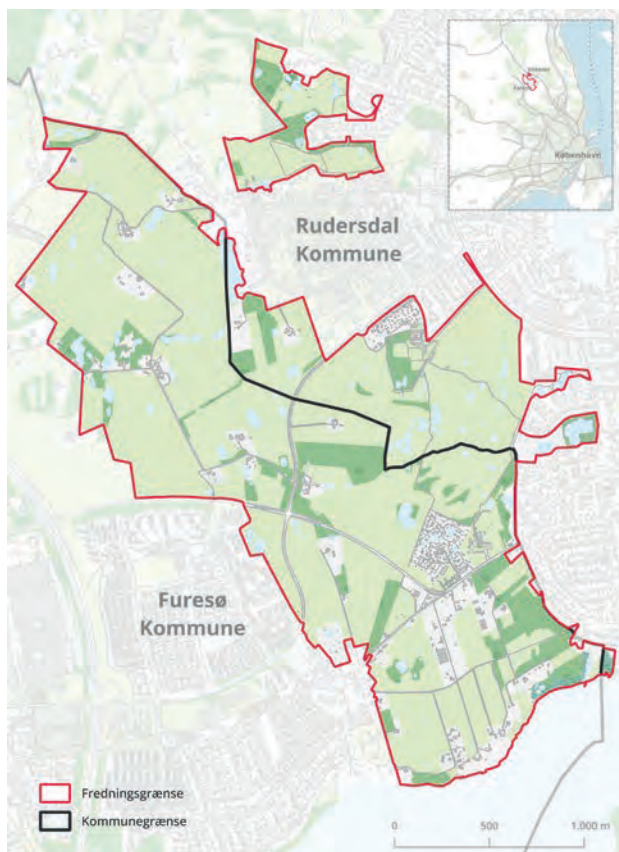
Plejeplanens gyldighed og målsætning

Denne plejeplan er udarbejdet af Rudersdal og Furesø Kommune, der er plejemyndigheder for det fredede område. Fredningskendelsen fastlægger, at plejemyndighederne skal udarbejde en fælles plejeplan for hele fredningsområdet [5]. Plejeplanen skal synliggøre rammerne for, hvad der i fremtiden kan ske i Stavnsholtkilen. I planen beskrives områdets værdier og den naturtilstand, der ønskes opretholdt eller opnået, og hvilke plejemetoder, der med fordel kan anvendes for at opnå formålet, og dermed styrke områdets naturmæssige og rekreative indhold.

Stavnsholtkilen skal i fremtiden virke og opleves som et samlet, lysåbent landskab, og fungere som levested og spredningskorridor for den lysåbne naturs dyr og planter. Området skal rumme særlige naturoplevelser og nærrekreative muligheder for lokalområdets beboere. De mange levende hegn, søer samt sten- og jorddiger inden for fredningsområdet giver optimale muligheder for at arter kan sprede sig.

Plejeplanen har været i høring hos grundejere og interessenter i perioden fra 17. juni – 23. september 2026. Planen er politisk behandlet i begge kommuner den xx. 2026.

Planen skal revideres inden udgangen af 2036.

Fredningsgrænse.

Ejerforhold og ansvarsfordeling

Fredningsområdet omfatter ca. 508 ha fordelt på over 100 lodsejere. I Furesø Kommune er størstedelen privatejet, dog ejer kommunen dele af Enghaven, områder ved og nord for Paltholmvej samt dele af golfbanen. I Rudersdal Kommune er hovedparten offentligt ejet, herunder ca. 2/3 af golfbanearealet, Hestkøbgård, Nordvanggårdsparken og områder ved Pilegårdsparken.

Plejeplanens anbefalinger er vejledende og forudsætter ingen pligt til at gennemføre tiltag. De bygger på en vurdering af, hvilke metoder bedst understøtter fredningens formål.

På private arealer er det lodsejeren, der forvalter området, dog inden for fredningsbestemmelserne. Kommunen kan som plejemyndighed vælge at udføre pleje på privatejede arealer i henhold til plejeplanens anbefalinger, men er ikke forpligtet – bortset fra pleje, der er nødvendig for at opfylde fredningens formål.

Ønsker kommunen at udføre naturpleje på private arealer, sker det i dialog med lodsejeren og uden udgifter, væsentlige gener eller tab for denne. Lodsejeren kan selv

udføre plejen inden for en fastsat frist. Ved uenighed mellem kommune og lodsejer afgør fredningsnævnet sagen.

Plejeplanens opbygning og læsevejledning

Planen indledes med en generel beskrivelse af de landskabelige, geologiske og rekreative kvaliteter, området besidder. Herefter følger en gennemgang af hvert delområde med beskrivelse af den nuværende tilstand, plejemålsætning for området og derefter en anbefaling til pleje af området. Tallene i teksten for hvert delområde refererer til tallene på kortet over hvert delområde. Kortet er vist sammen med teksten for det relevante delområde.

Sidst i planen findes kortbilag, samt litteraturliste. Litteraturhenvisninger er angivet med tal i firkantet parentes.

Signaturforklaring til delområdekort

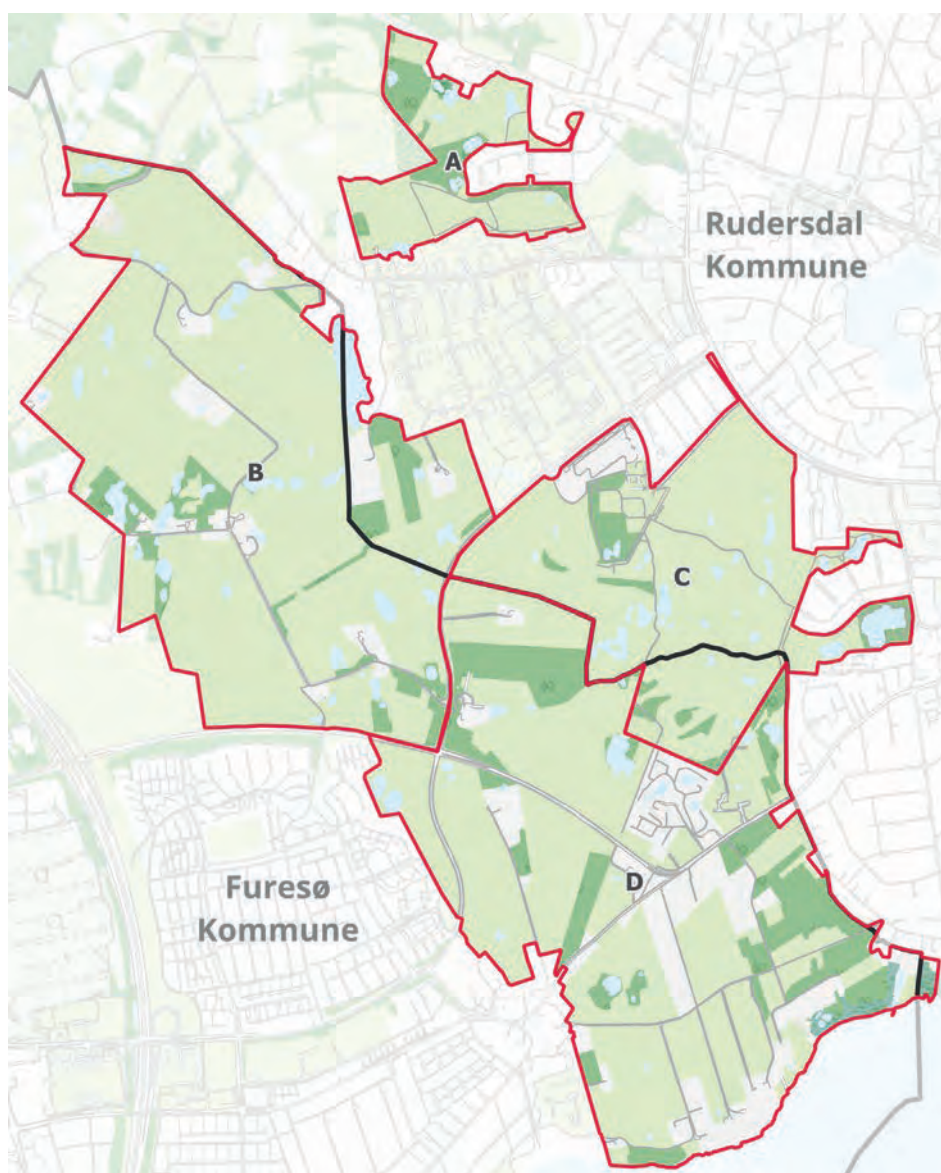
- Bynære grønne arealer
- Bevoksning
- Eng
- Formidling
- Levende hegn
- Lysåbent område
- Solitært træ
- Sten- og jorddige
- Sti
- Sø
- Vådområde
- Rørlagt vandløb
- Vandløb

Vidensgrundlag

Den reviderede plejeplan bygger på tidligere kortlægninger af naturen i fredningsområdet [2,3,4], ligesom der er inddraget viden fra borgere og organisationer. Museum Nordsjælland har i den tidligere plejeplan bidraget med oversigt og tekst om fortidsminderne i Stavnsholtkilen, som er gengivet i den reviderede plejeplan.

Generelle forhold

Stavnsholtkilen er et område med store naturmæssige og rekreative værdier. Området indgår i et større dødislandskab, der strækker sig videre mod nord og nordvest. Landskabet er, udover at være fredet, også omfattet af mange andre planlægningsmæssige bestemmelser, blandt andet regionale grønne kiler og § 3-beskyttede naturtyper, samt byplanvedtægter og lokalplaner. Bestemmelserne er alle med til at bevare området, både det åbne landskab, kulturhistorien og dyr og planter.

Områdeinddeling

Det fredede område er inddelt i fire overordnede områder betegnet A, B, C og D, som kan ses på kortet ovenfor. Hvert område er derudover inddelt i en række mindre delområder

med hver deres plejemålsætning og plejeforslag. Derudover kan der være særlige fredningsbestemmelser for nogle af delområderne, og de relevante omtales under hvert enkelt delområde.

Generelle fredningsbestemmelser

Fredningskendelsen består af 16 paragraffer med hver deres bestemmelser [5]. I dette afsnit omtales nogle af de fredningsbestemmelser, som har relevans for hele det fredede område og for områder med særlig anvendelse som golfbanen, haveforeninger og bynære, grønne arealer.

Offentlighedens adgang

Offentligheden har adgang til området efter de almindelige regler i naturbeskyttelsesloven. Det vil sige, at det er tilladt at gå på veje og stier i det åbne land samt cykle de steder der egner sig til det. Adgangen til et område kan dog begrænses i særlige tilfælde af hensyn til plante- og dyrelivet. Af fredningsbestemmelserne fremgår det, at de eksisterende stier og veje, der fremgår af fredningskortet, ikke må nedlægges.

Der må opsættes informationstavler, stimarkeringer m.v. til formidling af fredningen og til støtte for den rekreative anvendelse, og der må opstilles et passende antal rekreative faciliteter som borde, bænke, bålpladser, bålhytter og sheltere.

Terrænændringer og bebyggelse

Der må ikke foretages terrænændringer. Det vil sige, at der ikke må udnyttes forekomster i jorden, foretages opfyldning, planering eller afgravning, ligesom der ikke må anlægges jordvolde.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, skure, boder, jagthytter og lignende eller opstilles campingvogne og andre let flytbare indretninger. Nye hegn omkring huse og haver skal enten holdes i jordfarver eller anlægges som trådhegn eller levende hegn.

Landbrugsmæssig drift og beplantning

Den landbrugsmæssige drift kan fortsætte som hidtil, og der må foretages sædvanlige driftsomlægninger. Der må ikke ske nytplantning med træer eller buske, herunder juletræer, pyntegrønt, og der må ikke etableres nye læhegn.

Bestemmelser for områder med særlige anvendelser

I fredningskendelsen er der flere fredningsbestemmelser, som gælder for specifikke områder inden for fredningen. Hvis de er relevante for plejeplanen, omtales disse også under hvert enkelt delområde.

Der kan søges om dispensation fra nogle af fredningsbestemmelserne. Det er Fredningsnævnet, som afgør, om der kan dispenseres eller ej.

§ 9 for Furesø Golfbane og arealer omkring Hestkøbgård

fastlægger, at der ikke må foretages ændringer, der forandrer golfbanens karakter af åbne områder med levende hegn og bevoksninger. Der må ikke gødskes eller anvendes kemiske ukrudtsbekæmpelsesmidler inden for en afstand af 5 m fra søer, vandløb, levende hegn og andre samlede bevoksninger. Plejemyndighederne anbefaler, at der tages lignende hensyn på andre områder inden for fredningen. § 9 fastlægger også, at der ikke må foretages ændringer i området omkring Hestkøbgårds hovedbygninger, der forandrer områdets karakter af park. Markante bevoksninger af stor værdi for området, herunder alléen, skal bevares.

§ 10 for de bynære, grønne arealer fastlægger, at de kan beplantes og indrettes til rekreativt brug for almenheden. Deres landskabelige sammenhæng med de mere åbne landskaber inden for fredningen skal dog respekteres. Områderne er markeret med orange streg på kortene over relevante delområder.

§ 12 omhandler eksisterende haveforeninger, og fastlægger, at haveforeningerne kan fortsætte som hidtil. Der er dog særlige bestemmelser for opførelse af nye haveforeningshuse og opstilling af nye campingvogne.

§ 13 omhandler kommunale rekreative arealer (skolehave mv.) og fastlægger, at der kan etableres simple rekreative anlæg (mindre shelters, toiletbygning, bålhytter mv.), nyttehaver og lignende samt hensigtsmæssig beplantning i tilknytning hertil. Arealernes karakter af åbent landskab må dog ikke ændres væsentligt.

Landskab, geologi og kulturhistorie

Den nordlige del af fredningsområdet er præget af et åbent landbrugslandskab med gode udsigter. Her findes både økologiske og konventionelle bedrifter samt hestehold. Området grænser mod øst op til Birkerøds bynære landskaber og var før udskiftningen omkring 1770 et fælles overdrev for de omkringliggende landsbyer [6]. Udskiftningen ses stadig i de lange, smalle jordlodder vinkelret på Furesøen, som udnyttede det gunstige søklima. De bevarede sten- og jorddiger – bl.a. i Farum Enghave – markerer de gamle lodder og er fortsat tydelige kulturspor.

Fredningsområdet rummer flere små, sammenhængende søer. Hesselbækken har historisk fungeret som skel mellem Stavnsholt og Bistrup, men er i dag for størstedelens vedkommende rørlagt gennem golfbanen og videre mod Farum Enghave.

Hestkøbgård-komplekset har væsentlige kulturhistoriske

Åbent landbrugsland med levende hegn er karakteristisk for landskabet i Stavnsholtkilen. Her vest for Julmose Sø.

Foto: Rudersdal Kommune

kvaliteter, og parken fungerer som vigtig stiforbindelse. Den tidligere tilkørselsallé består af lind, ask, ahorn og hestekastanje. Også inden for golfbanen er der taget hensyn til fredede diger, bl.a. et gammelt sogneskel mellem Farum og Birkerød, i dag også kommunegrænse, hvor en række gamle egetræer står på diget.

Landskabet er gennemskåret af flere veje, hvor Bistrupvej og forlængelsen af Duemosevej udgør tydelige linjer i terrænet. Geologisk indgår området i et større dødis-landskab med varieret jordbund af ler, sand, grus og tørvt samt mindre aflejringer af smeltevandsmateriale. De mange tørveområder er gamle lavninger udfyldt med organisk materiale [6].

Stavnsholtkilen har været beboet siden bondestenalderen, hvilket afspejles i fund af dysser, jættestuer og en teglovn fra 1800-tallet, som bl.a. leverede kakler til Dybvads ovnfabrik på Hestkøbgård.

Biologi

Naturtyper

Stavnsholtkilen er kendetegnet ved et åbent landskab med stor naturvariation og over 100 søer og vandhuller. Den største er Julmose Sø, som ligger nordligt på grænsen

mellem de to kommuner.

Moser opstår, hvor grundvandet står højt og gør jorden vandmættet uden at oversvømme overfladen. I den nordlige del findes ellesumpe, mens Farum Enghave mod syd rummer rigkær. Enge ligger i lavbundsområder tæt på vandhuller og søer og holdes åbne ved slåning eller afgræsning. Det vigtigste engareal ligger ved i Enghaven mod sydøst.

Overdrev er tørre, lysåbne naturtyper, som også kræver kontinuerlig afgræsning eller slåning. Fredningsområdets eneste to registrerede overdrev findes i delområde B6 og D2 i tilknytning til marker.

Dyr og planter

Det varierede landskab giver gode levevilkår for mange arter. Rådyr, harer, lærker og rovfugle trives i det åbne land, når der er levende hegn og små bevoksninger som skjul. Overdrev er bl.a. levested for blåfugle og hjer-tegræs, mens de mange vandhuller er vigtige levesteder for padder, insekter og andre smådyr som snog, but-snudet frø, grøn frø og skrubtudse.

Bilag IV-arter er strengt beskyttede efter Habitatdirektivet [7], og deres yngle- og rasteområder må ikke ødelægges. I fredningsområdet findes bilag IV-arterne spidssnudet

frø, stor vandsalamander, grøn mosaikguldsmid samt flere flagermusarter, som især trives i de mange mindre vandhuller og skovnære områder.

Grøn mosaikguldsmid er tidligere registreret ved Farum Enghave. Dens levesteder trues af næringstilførsel og tilgroning, og arten kan støttes ved at undgå gødskning og ved at oprense vandhuller, så der skabes gode vilkår for vandplanten krebsklo, som guldsmeden bruger til æglægning.

Flagermus er observeret flere steder i området, bl.a. i Farum Enghave, ved Furesø Golfklub og langs alléen ved Hestkøbgård.

Området rummer et rigt fugleliv med både almindelige og sjældne arter. Nattergal, kæranger og vib høres om foråret, mens lille lappedykker, gråstrubet lappedykker, isfugl og hvinand er set forskellige steder i området. Lille præstekrave har tidligere ynglet i markvandhul ved Bigården og rødrygget tornskade yngler på overdrevet på vestsiden af Julmose Sø. Furesø Golfklub huser desuden en stor bestand af stær samt arter som korttået træløber og broget fluesnapper.

De mest interessante plantearter findes i engene og de udyrkede områder. I Farum Enghave optræder bl.a.

kantet perikon, forskelligartet forglemmigej, skælrod, fladkravet kodriver samt arter knyttet til våde enge som vinget perikon og vandkarse. Der findes også orkidéer både i Farum Enghave og nær Stavnsholt Landsby.

Invasive arter

Invasive arter er plante- og dyrearter, som mennesker bevidst eller ubevidst har ført til landet, og som med dominerende adfærd fortrænger hjemmehørende arter [8]. I fredningsområdet findes blandt andet mink, kæmpebjørneklo, sildig gyldenris, småbladet balsamin, japansk pileurt og mangebladet lupin. Rudersdal og Furesø Kommune har indsatsplaner for bekæmpelse af kæmpebjørneklo, og derfor har alle borgere pligt til at bekæmpe bjørneklo på deres ejendom indenfor nærmere angivne frister. Indsatsplanen gælder for alle private såvel som offentligt ejede arealer.

Rekreative interesser

Det fredede område har stor rekreativ værdi og bruges flittigt til gåture, cykling og hundeluftning. Et tæt net af grusveje og stier giver gode muligheder for at opleve naturen. En af de mest markante ruter er stien over golfbanen, der forbinder Hestkøbgård og Nordvanggårdsparken

Stierne i det fredede område benyttes af mange. Her er det stien gennem skoven ved Hestkøbgård. Foto: Rudersdal Kommune

via den gamle allé fra Birkerød Parkvej. Furesøstien, der løber fra Løvfaldsvej til Damgårdvej, er en populær penderrute med solcelledrevne lysmarkeringer.

I den nordlige del kan man følge stiforløb gennem åbne områder og over broer i ellesumpen mellem Tornevangsvej og Pilegårdsparken. På sigt vil etablerede, afmærkede ruter kunne styrke oplevelsen yderligere.

I løbet af de første 5 år efter fredningens vedtagelse er flere stier etableret, bl.a. syd for Julmose Sø og danner nu et sammenhængende stiforløb

Furesø Golfklub fra 1974 ligger inden for fredningen og består af et åbent landskab med småsøer, store træer og flere gamle sten- og jorddiger. Offentligheden har adgang til hele området til fods, undtagen sandgrave og greens. Rudersdal Kommunes parkstrategi [9] giver et overblik over de grønne områder i bynære dele af kommunen, herunder Pilegårdskilen, Hestkøbgård og Nordvanggårdsparken.

Generelle planlægnings- og beskyttelsesbestemmelser

Det fredede område er omfattet af flere planmæssige bindinger, som sammen med selve fredningen danner grundlaget for plejeplanen og begrænser, hvordan området kan anvendes og udvikles.

Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård indgår i en større sammenhæng af fredede områder, der skaber en vigtig spredningskorridor for arter på tværs af kommuner. Mod nord ligger bl.a. Allerød Lergrav, Allerød Sø og Kattehale Mose, og mod nordøst Sjælsø Syd og Høvelte-Sandholm. Fredningsnævnet har derudover vedtaget fredning af Bregnerød Nord, som binder Allerød Lergrav-fredningen sammen med Stavnsholtkilefredningen.

Området er del af de indre og ydre grønne kiler i hovedstadsområdet fingerplan, som skal sikre landskabelige og rekreative værdier og overvejende bruges til friluftsliv og jordbrug.

Hele fredningsområdet i Furesø Kommune er udpeget i Grønt Danmarkskort, primært som økologisk forbindelse, hvor nye tekniske anlæg og byggeri ikke må forringe naturens sammenhæng eller biodiversitet. Store dele er desuden udpeget som værdifuldt landskab, hvor tilstanden og de landskabelige kvaliteter ikke må ændres.

En mindre del ned mod Furesøen indgår i det internationale naturbeskyttelsesområde Natura 2000-område N139: Øvre Mølleådal, Furesø og Frederiksdal Skov. Udpegningsarterne for området er blandt andet stor vandsalamander, stor

kærguldsmed, lys skivevandkalv, rørhøg og sortspætte.

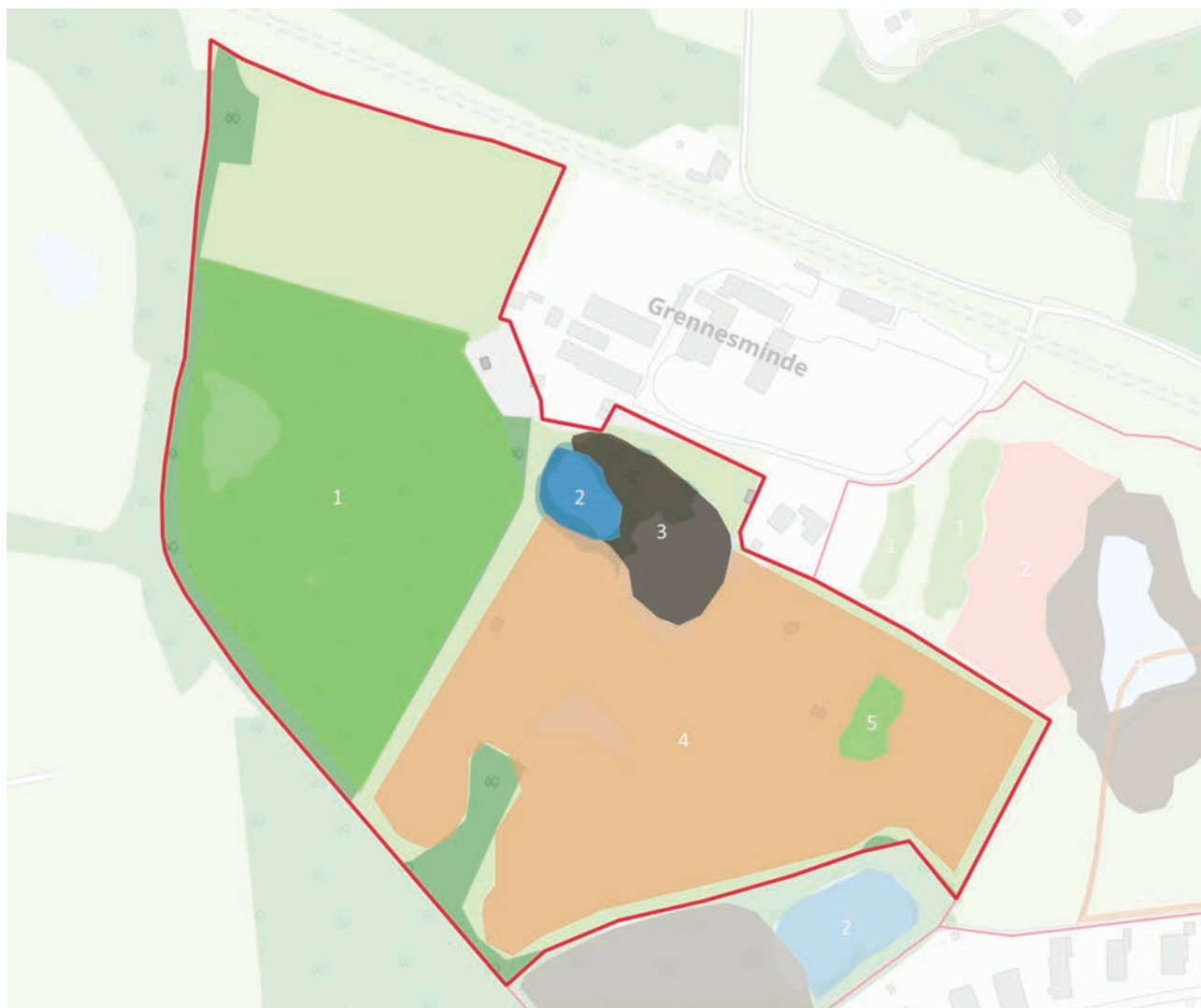
Fredningen rummer omkring 35 ha § 3-beskyttet natur, herunder moser, enge, overdrev, søer og vandløb som Kajerød Å. Tilstandsændringer i disse områder kræver dispensation fra kommunen.

Flere områder er udlagt som fredskov, hvor permanent rydning, græsning og lignende ikke er tilladt. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) er administrativ myndighed, mens Naturstyrelsen fører tilsyn.

Område A - Grennesminde og Pilegårdsparken

Den nordligste del af fredningsområdet er afskåret fra resten af fredningen. Området er domineret af græsområder med indslag af skov, og en ellesump danner overgang mellem det nordlige og sydlige område. Det er muligt at gå rundt i det meste af området på anlagte stier og på broer gennem ellesumpen.

Delområde A1 – Skovstykke og græsland vest og syd for Grennesminde

Beskrivelse

Delområdet består af et skovstykke med ældre skov (1) og krat på tør bund. Skoven er domineret af bøg i forskellige aldre. Andre træer som ahorn og lærk forekommer også. Mod vest i skoven er en sø omgivet af dyndet, vegetationsløs skovbund. Lige syd for institutionen Grennesminde findes en sø (2) med udmærket vandkvalitet og i tilknytning hertil et moseområde (3) uden særlige plantearter. I den sydøstlige del af delområdet findes et kuperet græsområde (4), som er delvist uplejet og tilgroet med flere forskellige græsser. En del af området græsses af heste. På græsområdet findes-

flere myretuer. Længst mod øst findes et mindre krat (5), som domineres af mirabel, men ask og fugle-kirsebær forekommer også.

Plejemålsætning

Skovstykket (1) målsættes som mere lysåbent, men stadig med et tydeligt skovpræg. Søen (2) målsættes som ynglebiotop for padder, og mosen (3) som et afgræsset naturområde. Det lysåbne græsland (4) har potentiale til at kunne udvikle sig til et overdrev på udpint jord, ved pleje med høslæt eller afgræsning. Vigtigst er det, at hindre tilgroning af de åbne arealer. Krattet (5) skal fortsat bevares, da det har værdi for fuglelivet.

Plejeforslag

I skovstykket (1) foreslås det, at de ældre bøgetræer bevares og senere henfalder naturligt. Ahorn og nåletræer kan gradvist fjernes ved hugst for at bevare den lysåbne skovbund. Søen (2) kan gøres mere lysåben mod syd fx ved rydning eller ekstensiv græsning langs bredden. Mose- og engområdet (3) ved søen kan inddrages i græsningsfolden. På lang sigt vil afgræsning med kreaturer på græsområdet (4) være bedst for den biologiske mangfoldighed. Området kan forberedes til kreaturgræsning ved at udføre høslæt 2 gange årligt. Dele af området kan også afbrændes de første 2-3 år for at fjerne førnen. Det mindre krat mod øst (5) kan begrænses ved nedskæring i kanten.

Græsland i delområde A1. Foto: Rudersdal Kommune

Delområde A2 – Grennesminde øst og Pilegårdsparken nord

Beskrivelse

Delområdet indeholder et engområde, områder med krat, en ellesump med sø og en større græs-fælle, der bruges som fællesareal mellem beboelsesområderne ved Pilegårdsparken. For denne del af delområdet gælder fredningsbestemmelsernes § 10 om bynære, grønne arealer. Krattene (1) er dominerede af mirabel og andre frugttræer såsom fuglekirsebær, og der indgår også ask. Bunden er mere eller mindre skygget. Krattene har ikke stor botanisk værdi, men de har stor værdi for fuglelivet i området. Engområdet (2) er uplejet og stærkt påvirket af længere tids tilgroning. Det er domineret af høje græsser og lyse-siv, stor nælde m.v. Lavtvoksende arter er sparsomme, men samlet set er der et forholdsvis højt artsindhold og med et udmærket potentiale for større plantevariation. Ellesumpen (3) er beliggende omkring en næringsrig sø. Arter som blandt andet dusk-fredløs, vandkarse og håret star forekommer. Der er gamle elletræer, stedvist med huller og

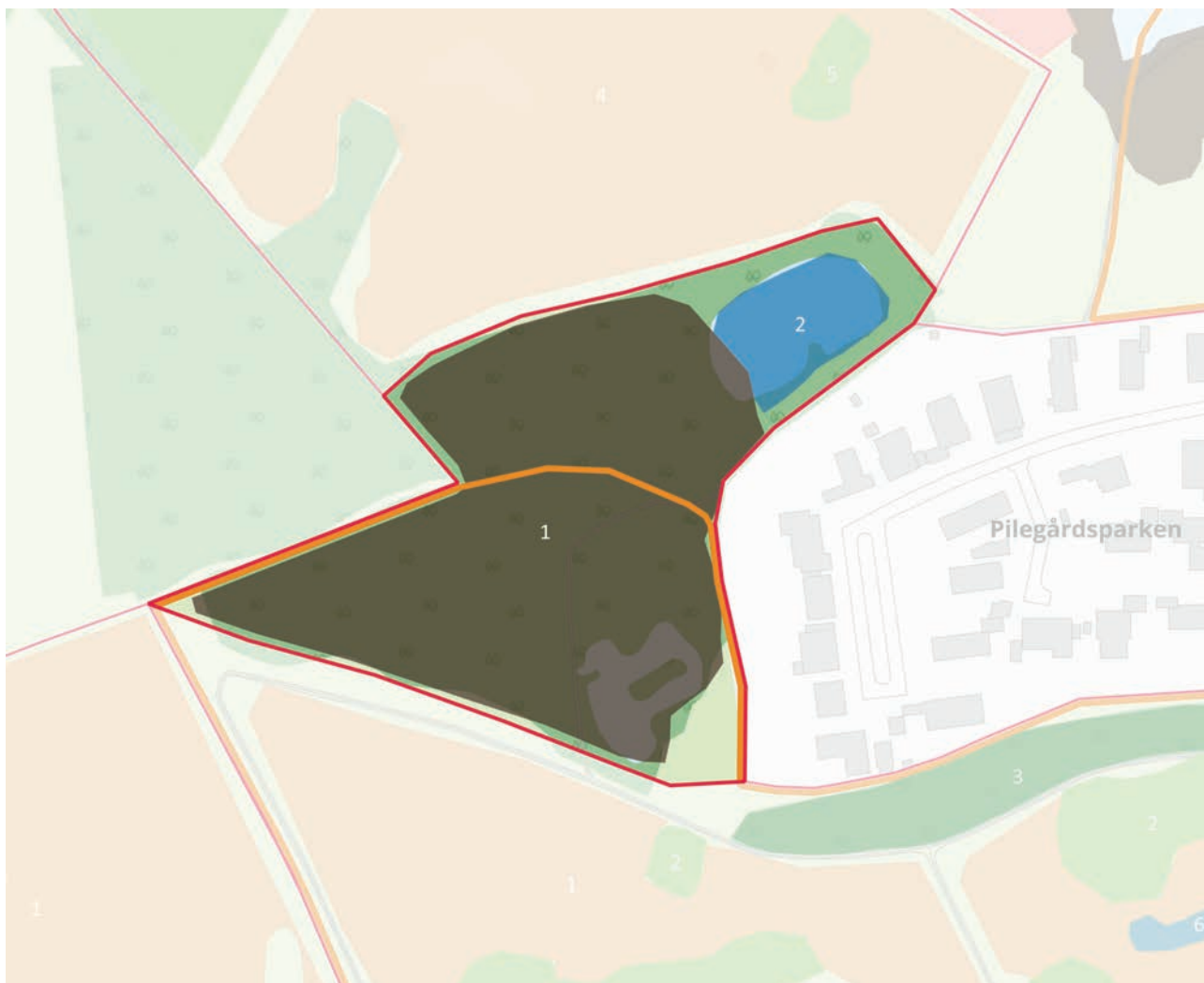
rådne partier. Mod syd overgår ellesumpen i ungt selvsået ellekrat og lidt træbevoksning på mere tør bund. Ellesumpen er af væsentlig naturmæssig værdi, især på grund af gamle træer. Mod syd forekommer rød hestehov, og i delområdet findes ligeledes forekomster af japansk pileurt.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er et lysåbent engområde med våde partier og ellesump. Engområdet (2) målsættes som et område med lavtvoksende arter på mere næringsfattig bund, med en begrænsning af krattene (1). Ellesumpen (3) skal have naturskovspræg.

Plejeforslag

Krattene (1) kan eventuelt begrænses ved nedskæring i kanten og/eller i forbindelse med afgræsning. Engområdet (2) udpines ved 1-2 årlige slæt, alternativt forsommerslæt med eftergræsning. I ellesumpen (3) bør udtørring undgås. Yderligere spredning af rød hestehov bør forhindres ved slåning eller afgræsning. Ligeledes bør der ske bekæmpelse af japansk pileurt.

Delområde A3 – Ellesump nordvest for Pilegårdsparken

Beskrivelse

Delområdet består primært af en stor ellesump (1), som er en næringsrig mose, domineret af rød-el, heriblandt flere ældre, flerstammede træer. Flere steder findes partier med arter af star, blandt andet langakset star, kær-star og tråd-star. Der findes talrige vandhuller og partier med periodisk stående vand, som er uklart. Rød hestehov forekommer især i randområdet mod syd. Ellesumpen har stor naturmæssig værdi. Der er et fint stiforløb med gangbroer gennem ellesumpen med tilslutning i syd til stierne i Pilegårdsparken og mod nord til Tornevangsvej. I den nordøstlige del af området findes en større sø (2) med gennemstrømmende vand. Bredvegetationen er artsrig, og her findes også langakset star med enkelte tuer.

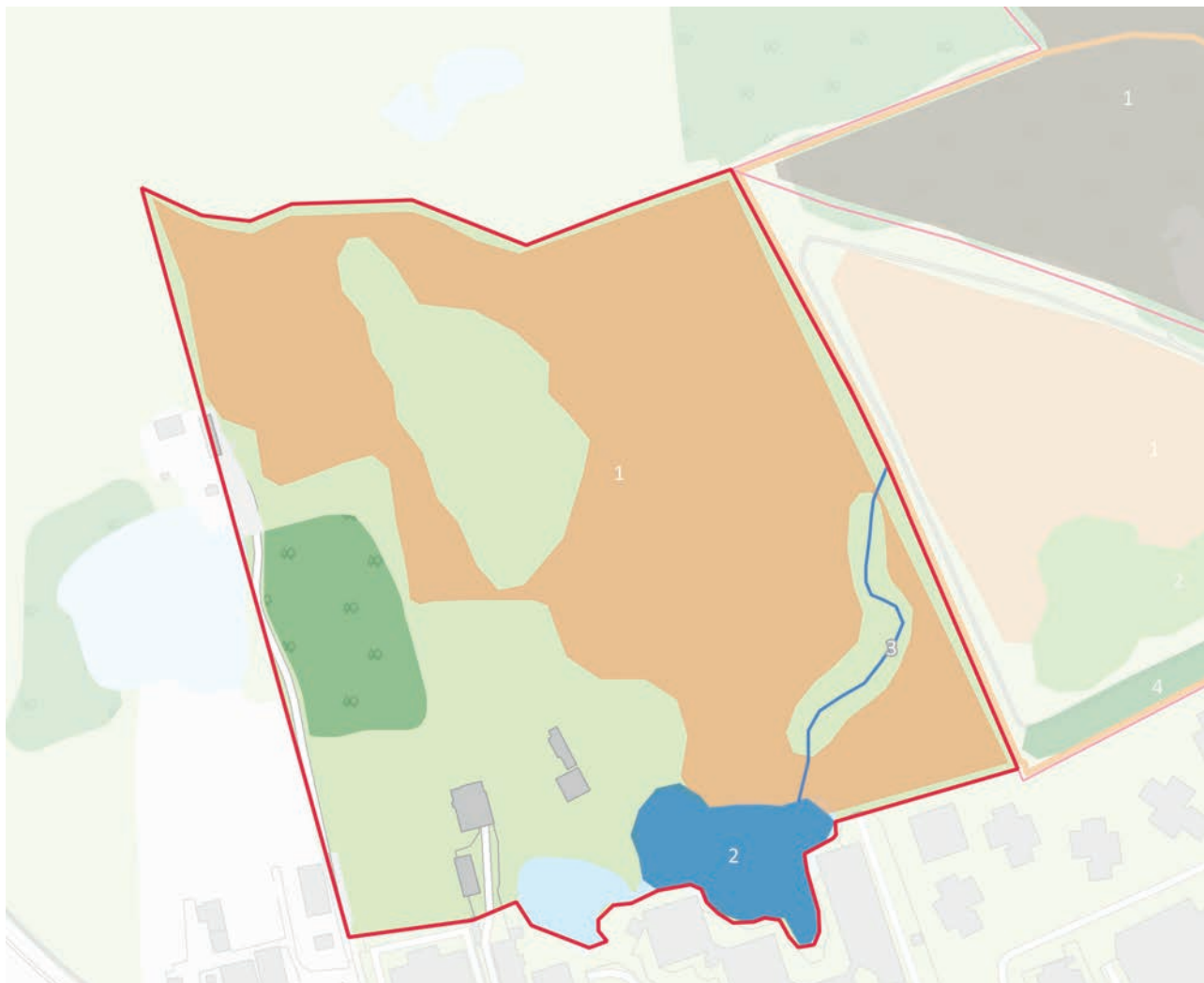
Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er en ellesump (1) som forbliver urørt og søen (2) i den østlige del

af området som ynglebiotop for padder, herunder spids-snudet frø. Dette vil bl.a. kræve en forbedring af vandkvaliteten i ellesumpen.

Plejeforslag

I ellesumpen (1) skyldes den periodevis dårlige vandkvalitet sandsynligvis udledning af spildevand. Målet er at stoppe denne udledning. Forhold vedrørende vandkvalitet håndteres i øvrigt gennem spildevandsplanen. Yderligere spredning af rød hestehov bør forhindres ved gentagen slåning. Ved søen (2) kan der ske en pletvis rydning af vedplanter og skånsom slåning af de tilgroede bredpartier mod sydøst for at gøre søen mere lysåben, til fordel for padder.

Delområde A4 – Græsland vest for Pilegårdsparken

Beskrivelse

Delområdet består af talrige små trægrupper og hegn, og vurderes i øvrigt til at være under tilgroning. Terrænet er kuperet (1) og jorden overvejende tør og præget af tidligere deponering eller afgravning. I området findes enkelte fugtige lavninger med mosevegetation. Vegetationen i hele delområdet er generelt domineret af arter som draphavre og vild gulerod og med partier af bjerg-rørhvene, som breder sig. Der forekommer enkelte partier af pastinak, som også kan brede sig. Vedplanterne består primært af selje-pil, ahorn og hvidtjørn, og mod vest er der plantet nåletræer. I den sydlige del af området findes en større sø (2) med nogenlunde god vandkvalitet, men uden undervandsvegetation. Søen ligger helt op til et firmadomicil, og afvandes ved høj vandstand via en udgravet afvandingskanal (3) til et vandløb i kanten af Pilegårdsparken, med forbindelse til Kajerød Å.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er et lysåbent, afgræsset overdrev (1) med varieret urtedække og gerne med spredte træer og buske. Søen (2) skal være et rekreativt islæt i området.

Plejeforslag

Det lysåbne område (1) kan forberedes til kreaturgræsning ved at udføre høslæt 2 gange årligt. Dele af området kan også afbrændes de første 2-3 år. Der kan ske rydning af vedplanter som pil og birk, som på sigt kan udgøre et problem, samt fjernelse af de plantede nåletræer. Tjørn, benved, skov-abild m.m. skånes. Ved søen (2) skal der fortsat ske slåning af bredvegetationen. Rydning af vedplanter langs bredderne vil øge indsigtssmulighederne og begrænse løvnedfald i søen.

Delområde A5 – Pilegårdsparken

Beskrivelse

Delområdet består hovedsageligt af to græsningsfolde (1) med grupper af yngre egetræer (2) og spredte buske som hassel. En stor del af området ligger på en tidligere losseplads og afgrænses af levende hegn mod nord og syd. Det nordlige hegn (3) rummer poppel, skov-elm og fuglekirsebær samt græsser og urter, mens det sydlige hegn (4) består af poppel og bøg med et tæt busklag og forekomster af sildig gyldebris.

I den nordøstlige del ligger et vandhul (5) domineret af bredbladet dunhammer. Det forsynes både af et rørlagt vandløb (7) fra en nærliggende sø og af overfladevand. Omkring vandhullet findes et afgræsset moseområde (8).

Som bynært grønt areal er Pilegårdsparken præget af natur og et åbent landskabsstrøg med vådområder og karakteristisk beplantning. Der er ingen anlagte faciliteter, men

området indbyder til gå- og løbeture, og stier forbinder parken med omkringliggende boligområder. De væsentligste kvaliteter er naturindholdet og de rekreative muligheder. For hele delområdet gælder bestemmelserne i fredningens § 10 om bynære, grønne arealer.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er lysåbent græsland (1) med spredte, solitære træer og mindre trægrupper (2). De levende hegn (3,4) skal fortsat afgrænse området. Vandhullet (5) skal fungere som ynglebiotop for padder, og området omkring vandhullet (8) skal fremstå som en afgræsset mose og eng hvor græsen vil være flydende. Det dominerende betonrør ved vandhullet gøres mindre synligt eller fjernes, evt. i forbindelse med åbning af det rørlagte vandløb (7). For at styrke biodiversiteten og oplevelsesmulighederne, kan vandhullet og mosen udvides mod vest med endnu et vandhul og fugtigbundsområde (6).

Plejeforslag

Der skal fortsat ske afgræsning af hele delområdet.

Afbrænding anbefales på de græsdominerede områder (1). En del af egetræerne (2) bør på længere sigt frilægges, så en mere bredkronet vækst opnås. Dette indebærer en udtynding i egetræerne så de tilbageblivende får mere plads til at udvikle store kroner. Dødt ved efterlades i videst muligt omfang til gavn for smådyr, svampe mv enten som hele stammer eller i kvashegn. I de levende hegn (3,4) bør de eksisterende små åbninger bevares ved slåning eller nedklipning for at sikre adgang fra boligområderne, men ellers skal hegnet holdes tæt, for at skærme for kig til bebyggelse fra området. Derudover bør sildig gyldenris bekæmpes i det sydlige levende hegn (4) og hvor der ellers er forekomster.

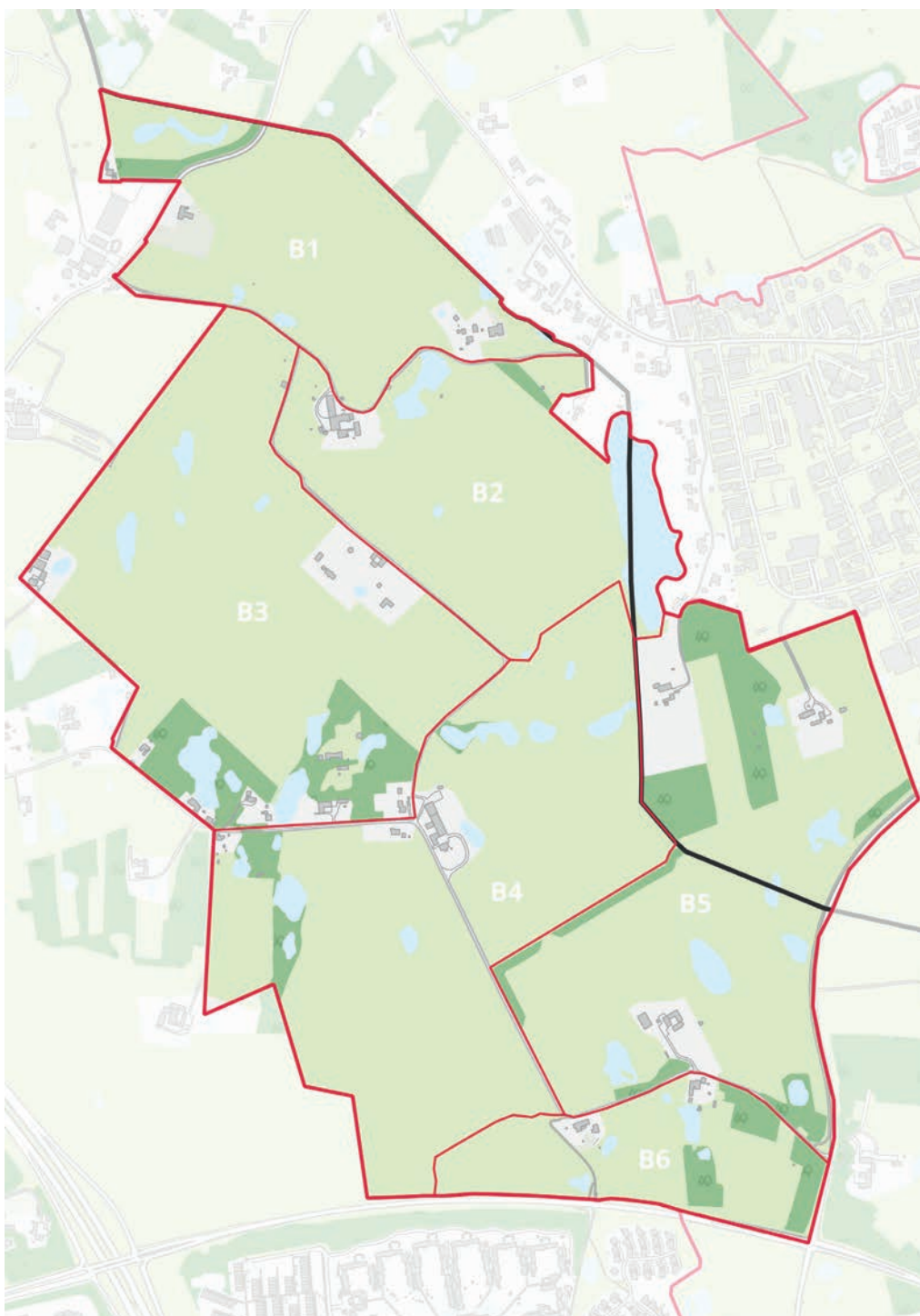
Det kan undersøges, om det rørlagte vandløb (7) kan åbnes for at tilføre området et nyt landskabselement og levested for dyr og planter. Det store betonrør fjernes, udskiftes eller kamufleres. På sigt kan der afgraves græs og jord vest for og i tilknytning til nuværende § 3- beskyttet mose (8) og vandhul (5) for at etablere et nyt vandhul og fugtigbundsområde (6). Forinden undersøges eventuelle konflikter i forhold til den underliggende tidligere losseplads. Den store rekreative anvendelse af området kan føre til konflikter blandt brugere, fx. pga. løse hunde. Der kan opsættes skilte der kan støtte den rekreative anvendelse.

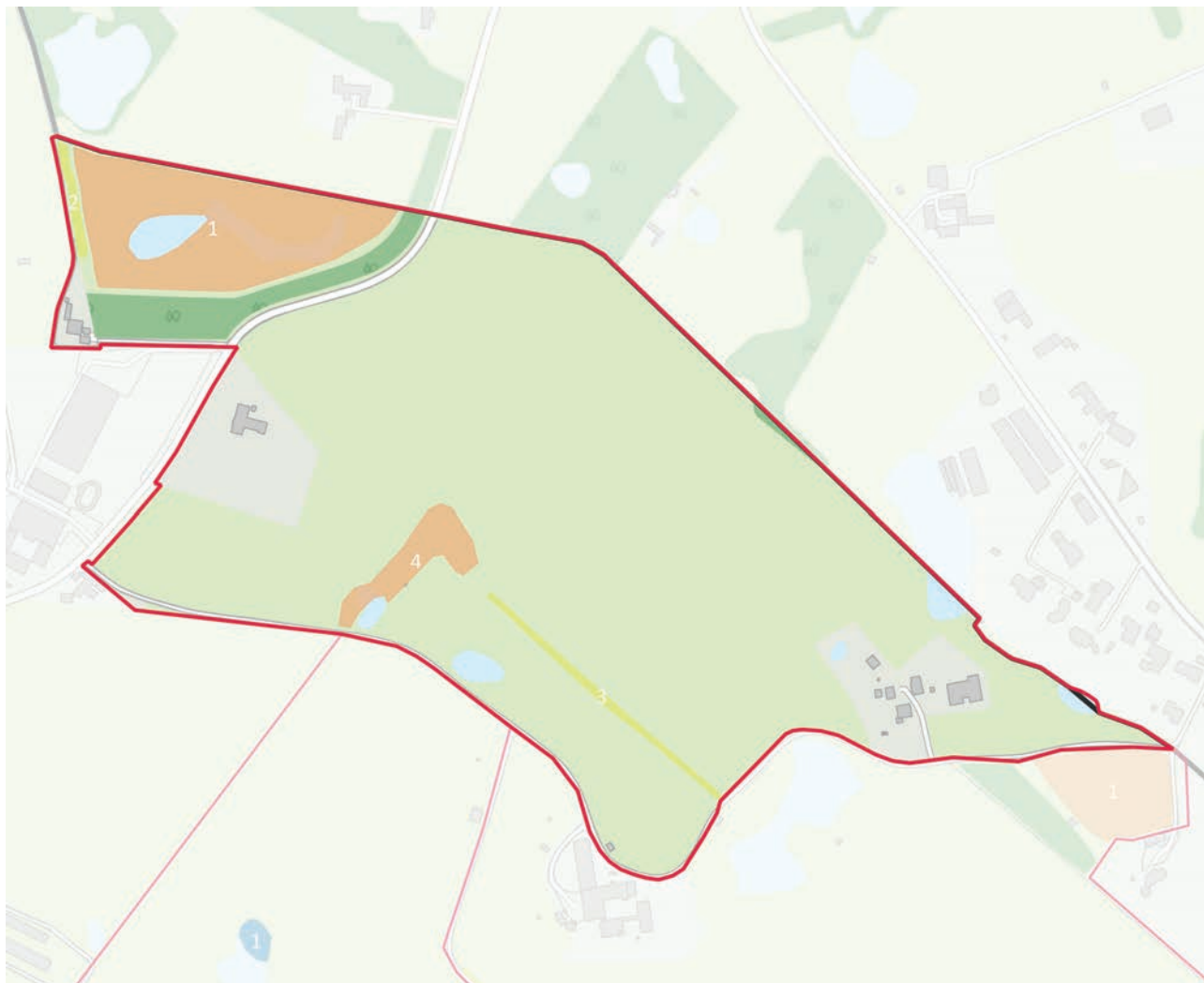

En rekreativ sti fører rundt langs kanten af det afgræssede område i Pilegårdsparken. Foto: Rudersdal Kommune

Område B – Stavnsholt Overdrev

Den nordvestlige del af fredningsområdet er en mosaik af dyrkede og afgræssede marker opdelt af levende hegn og sten- og jorddiger. Mod øst ligger den største sø inden for fredningen, Julmose Sø, og går man tur langs søens bred kan man se et flot, gammelt bøgetræ, stående midt på marken som et helt særligt landskabselement

Delområde B1 – Græsland og markskel

Beskrivelse

Delområdet består hovedsageligt af landbrugsjord med flere levende hegn og jorddiger. Den nordvestligste mark (1) afgræsses og har ikke været under omlægning eller pløjet siden 1960'erne. På marken findes en bestand af almindelig syre, som er foderplante for larverne af sommerfuglen lille ildfugl. Lille ildfugl er da også set i området.

Et beskyttet sten- og jorddige (3) løber mod sydøst. På diget står flere gamle, store løvtræer som eg, ask og ahorn. Enkelte steder ses stadig sten på diget. De store træer har værdi som raste-, yngle- eller overvintringssted for flagermus.

Nordvest for jorddiget findes et mindre markhjørne (4), som ligger på skrånende terræn. Området har en varieret flora med blandt andet prikbladet perikon og blåhat. Træer og

buske som fugle-kirsebær, hvidtjørn, hyld og hassel findes i området.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er åbent landbrugsland med landskabselementer, der fungerer som spredningskorridorer for både planter og dyr.

Den nordvestligste mark (1) målsættes som græsmark med potentiale til på sigt at udvikle sig til overdrev. Derudover har området på sigt potentiale til at kunne huse en population af den rødlistede violetrandet ildfugl, som er en af Furesø Kommunes fokusarter. Almindelig syre, som vokser i området, fungerer som foderplante for larverne af violetrandet ildfugl.

Det tilgroede jorddige (2) målsættes som lysåbent jorddige og levested for varmekrævende dyr som insekter og krybdyr.

Sten- og jorddiget (3) målsættes som et lysåbent dige med store, fritstående træer, der kan være levested for flagermus. Derudover målsættes det også som levested for svampe og insekter.

Markhjørnet (4) målsættes som et lysåbent område med en varieret plantesammensætning med indslag af arter som er karakteristiske for overdrev.

Plejekforslag

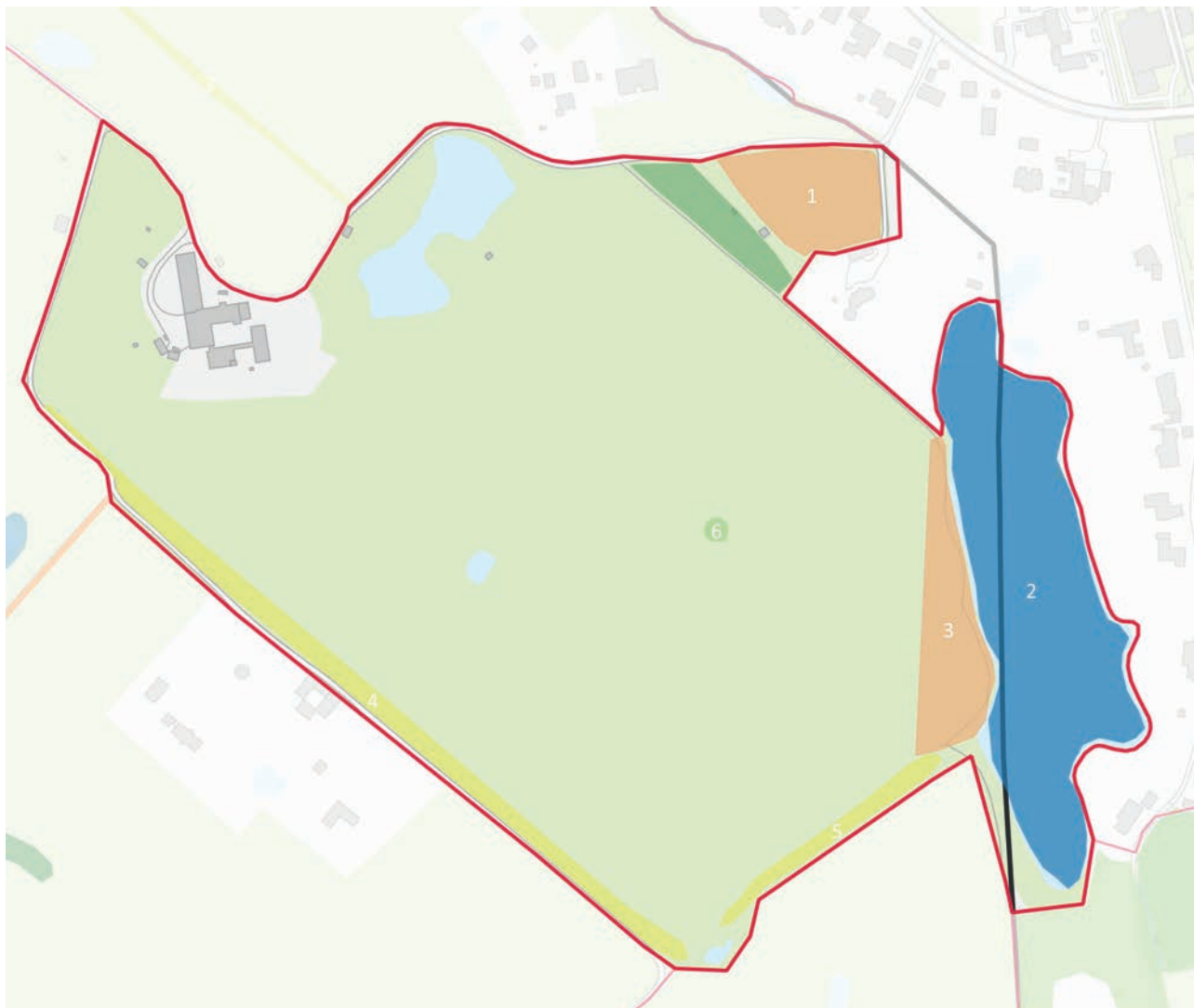
På marken (1) foreslås det, at den eksisterende græsning fortsættes, gerne som helårsgræsning. Det er også afgørende at undgå gødskning i området.

Det foreslås, at der arbejdes på at mindske tilgroningen af diget (2). Det foreslås at sikre de store, gamle træer i jorddiget mod sydøst (3) mod fældning, så de fortsat kan udgøre levesteder for flagermus.

Det vil være en fordel at foretage høslæt i markhjørnet (4) på de små udyrkede markkanter med mange plantearter. Dette kan eventuelt ske i kombination med en forårsafbrænding.

Delområde B1. Foto: Natur360

Delområde B2 – Landbrugsland og Julmose Sø

Beskrivelse

Delområdet består af landbrugsjord samt to større søer og to beskyttede jorddiger. I det nordøstlige hjørne af delområdet findes en græsklædt bakke (1) som delvist slås. Området er generelt præget af næringstilførsel, men der findes også dele med en lavere vegetation og flere værdifulde plantearter.

Julmose Sø (2) er den største sø inden for fredningsområdet bortset fra Furesøen mod syd. Søen er lysåben og omgivet af haver langs den østlige bred. En rekreativ sti går langs den vestlige bred.

Området vest for Julmose Sø (3) har tidligere været registreret som et beskyttet overdrev. I dag er der dog kun få overdrevsarter tilbage, og området er under tilgroning.

Der findes to beskyttede jorddiger i delområdet. Det ene (4) løber på grænsen til delområde B3. På diget står mange hjemmehørende og blomstrende træer, blandt andet fuglekirsebær, hvidtjørn og slåen. Der står også flere store og gamle træer, blandt andet hestekastanje, ahorn og bøg. Marts-viol er også fundet på diget. Marts-viol er værtsplante for larver af perlemorssommerfugle, og der er derfor håb om, at jorddiget kan være muligt levested for sommerfuglene.

Det andet jorddige (5) ligger mellem en dyrket kornmark og en græsmark. De spredte træer på diget gør, at den sydvendte side er meget soleksporeret. Vegetationen på jorddiget er, udover de spredte træer, domineret af græsser og hindbær samt en større bestand af ørnebregne.

Midt på marken i delområdet står et gammelt bøgetræ (6), med en dbh (diameter i brysthøjde) på ca. 100 cm. Bøgetræet står som et værdifuldt element i landskabet.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er landbrugsland med lysåbne naturtyper, og hvor både planter og dyr har mulighed for at sprede sig langs jorddigerne og søerne.

Den græsklædte bakke (1) har potentiale til at blive et artsrigt græsland med arter karakteristiske for overdrev.

Julmose Sø (2) skal fortsat være en lysåben sø med åbne bredder, som især kan fungere som et rekreativt element i landskabet. Området ned til Julmose Sø (3) har potentiale til igen at udvikle sig til et blomsterrigt overdrev med afgræsning.

Diget mod sydvest (4) målsættes som levested for flagermus i de store, gamle træer. Derudover kan marts-viol muligvis være levested for perlemorssommerfugle.

Jorddiget mod sydøst (5) målsættes som levested for jordboende insekter samt for krybdyr på den soleksponerede sydvendte side.

Det store bøgetræ (6) kan på sigt udvikle sig til et levested for svampe og flagermus i takt med naturligt henfald.

Plejeforslag

På den græsklædte bakke (1) vil den optimale pleje være afgræsning. Da det er et mindre areal, kan dette være udfordrende, og det foreslås derfor, at der som alternativ foretages en årlig forårsafbrænding.

Julmose Sø (2) skal fortsat holdes lysåben og tilgængelig for besøgende. Pilekrattet mod øst kan ryddes for at fastholde den lysåbne bred.

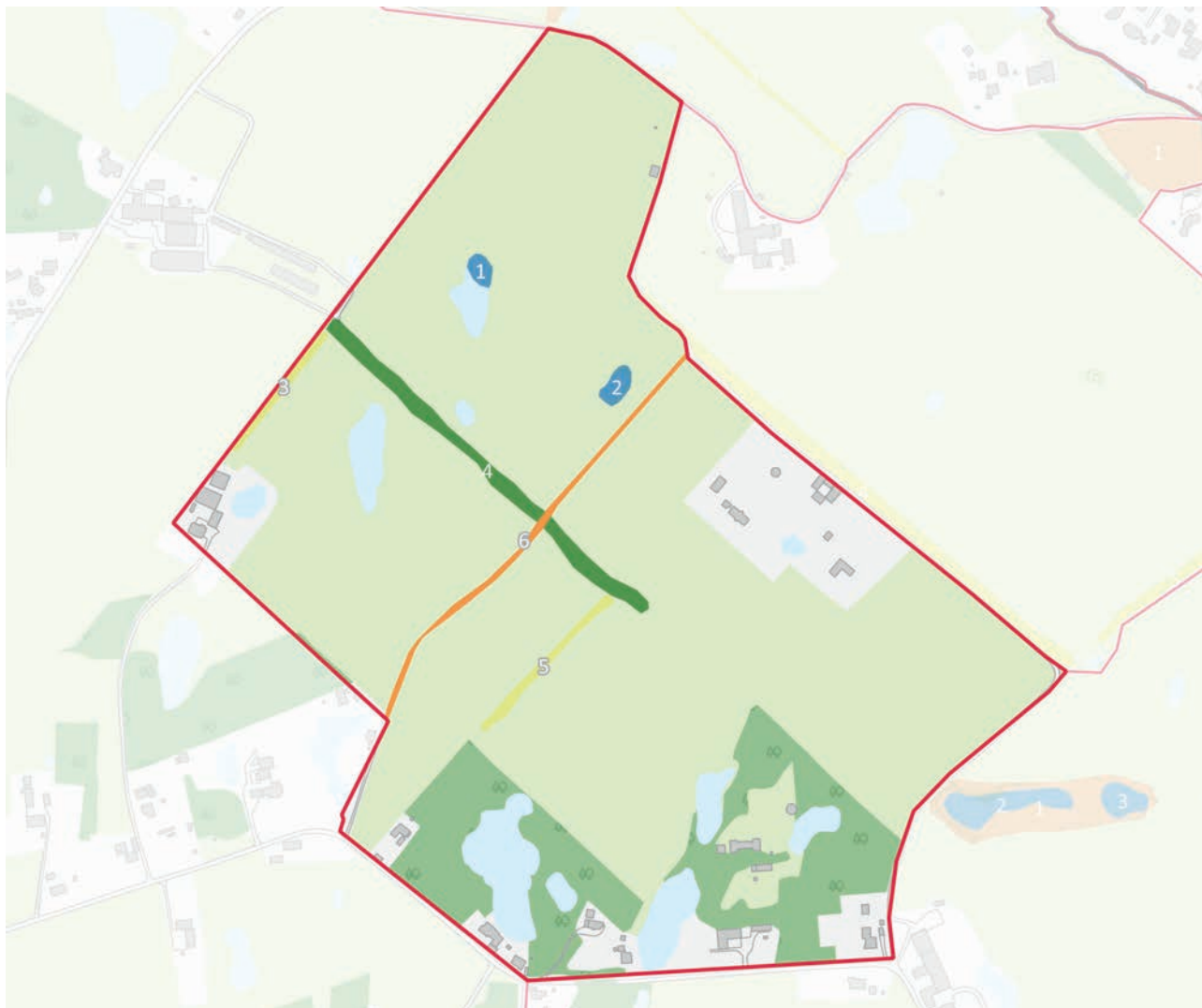
Området ned til Julmose Sø (3) har potentiale til at udvikles til et overdrev igen, og det vil derfor være optimalt med afgræsning. For at forberede området til afgræsning foreslås en forårsafbrænding for at fjerne de store mængder af førne, som ligger i området, og dermed give lys til en mere blomsterrig plantesammensætning. Hvis der ikke etableres græsning vil det optimale alternativ være årlig forårsafbrænding. Det er dog vigtigt at efterlade nogle tjørnebuske til gavn for fuglelivet, for eksempel har rødrygget tornskade tidligere ynglet i området.

De store, gamle træer i jorddiget mod sydvest (4) kan sikres mod fældning, så de fortsat kan udgøre levested for flagermus. Det kan dog være nødvendigt at fælde træerne af sikkerhedsmæssige årsager. Det anbefales, at man i disse tilfælde er opmærksomme på eventuelt kun at beskære kronen, og lade stammen stå til naturligt henfald. Hvis

træerne er fredede eller bevaringsværdige må de dog ikke fældes uden forudgående kontakt til tilsynsmyndigheden.

På jorddiget mod sydøst (5) foreslås det at holde diget lysåbent for de jordboende insekter og give plads til flere blomstrende urter. Marksten kan med fordel placeres på syd-siden af diget som skjul og rasteplasser for krybdyr og andre varmeelskende organismer.

Det store, gamle bøgetræ på marken (6) skal bevares.

Delområde B3 – Område nord for Stavnsholt Gydevej

Beskrivelse

Delområdet består af landbrugsjord med flere mindre og større søer, et levende hegn, jorddiger og en sti, som gennemskærer området.

Vandhullet i den nordlige del (1) er omgivet af rød-el og piletræer mod syd og vest, der kaster skygge over en del af vandhullet. Vandet er klart, men næringsrigt, og der er observeret flere arter af guldsmede ved vandhullet. Vest for ligger et andet vandhul (2) på samme mark, som er tilgroet med pilekrat langs den østlige bred. Den vestlige halvdel er lysåben og domineret af bredbladet dunhammer og manna-sødgræs. Bilag IV-arterne stor vandsalamander og spids-snudet frø er tidligere set i vandhullet.

På et beskyttet sten- og jorddige (3) langs fredningsgrænsen mod vest står mange hjemmehørende, blomstrende træer,

blandt andet fugle-kirsebær og vortebirk. Derudover findes en relativ stor bestand af ørnebregne. Diget hænger sammen med et levende hegn (4) som løber mod sydøst i delområdet. Her står også hjemmehørende, blomstrende træer, blandt andet slåen og almindelig hyld. Flere store, gamle træer som skov-elm og almindelig røn vokser også i hegnet.

Størstedelen af hegnet er fuldt skygget, men med enkelte lysåbne passager.

For enden af det levende hegn løber et beskyttet jorddige (5) mod sydvest. Diget er lysåbent med enkelte, store træer.

På tværs af delområdet løber en sti (6), som menes at være en gammel kirkesti. Stien forbinder Høveltevej og Stavnsholt Gydevej, og løber tværs over dyrkede marker. Stien er anlagt som en slået trampesti.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er landbrugsland med lysåbne søer og elementer i landskabet, som kan fungere som spredningskorridorer for dyr og planter.

Vandhullet i den nordlige del (1) målsættes som et lysåbent vandhul, og vandhullet vest for (2) målsættes som en lysåben sø og ynglebiotop for padder.

Det beskyttede sten- og jorddige langs fredningsgrænsen (3) skal fortsat indeholde blomstrende træer og mange insekter.

Det levende hegn (4) målsættes som et hegn med blomstrende træer og lysåbne passager, mens det beskyttede jorddige mod syd (5) fortsat skal holdes lysåbent og dermed fungere som skjul og rastepads for krybdyr. Stien (6) skal fremstå som en slået trampesti som er tydelig i landskabet.

Plejeforslag

For at forhindre udtørring af vandhullet (1) foreslås det at fjerne det døde plantemateriale på bunden. Det anbefales også at beskære udhængende grene over vandfladen og fjerne træerne mod syd, så der kommer mere lys og varme til vandhullet.

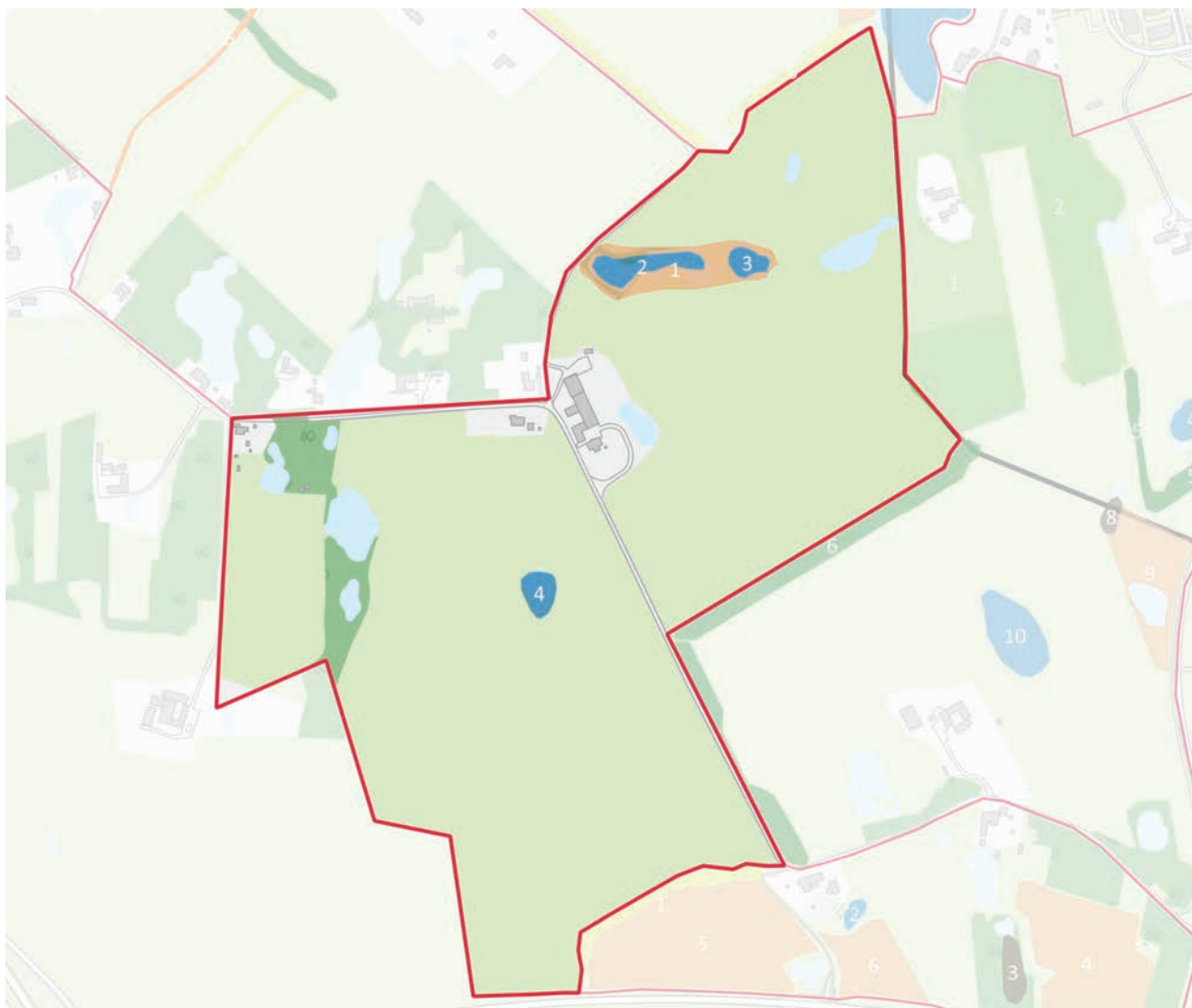
I vandhullet sydøst for (2) kan der med fordel ryddes dunhammer og størstedelen af pilekrattet for at tilgodese padderne.

På det beskyttede sten- og jorddige langs fredningsgrænsen (3) og i det levende hegn (4) bør de store træer få lov til at blive stående. Dødt og døende ved bør efterlades til naturligt henfald.

Det anbefales, at stien (6) fortsat holdes som en trampesti.

Delområde B3. Foto: Furesø Kommune

Delområde B4 – Stavnsholt Overdrev og landbrugsland

Beskrivelse

Delområdet består af landbrugsjord, flere søer samt en beskyttet mose og et beskyttet overdrev. Området (1) ligger mellem dyrket mark og hestefolde og har tidligere været et beskyttet overdrev med arter som blandt andet tormentil, hedelyng, vellugtende gulaks og mark-frytle. Store dele af området bærer præg af en høj næringstilførsel.

Den vestligste sø i området (2) er omgivet af pilekrat, og den åbne vandflade kan kun erkendes fra den sydøstlige bred. Bilag IV-arten spidssnudet frø er tidligere fundet i søen. Den østligste sø (3) ligger lysåbent, og der vokser høje træer ved den nordøstlige bred. Der er også her tidligere fundet spidssnudet frø. En mindre beskyttet mose ligger i tilknytning til søerne.

På den dyrkede mark i den sydlige del af delområdet ligger et mindre vandhul (4). På den østlige bred vokser en stor bestand af dunhammer, som har dannet en hængesæk. Vandhullet har relativt flade brinker. Bilag IV-arterne stor vandsalamander og spidssnudet frø er tidligere fundet her.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er landbrugsland med overdrev og lysåbne søer, som kan fungere som spredningskorridor for primært padderne i området. Området (1) skal have en varieret plantesammensætning, karakteristisk for overdrev, og der skal arbejdes henimod, at området kan registreres som beskyttet overdrev igen. De to søer (2,3) målsættes som lysåbne søer med vådbundsvegetation og ynglebiotop for padder. Vandhullet sydvest for (4) målsættes som et lysåbent vandhul og ynglebiotop for padder.

Plejeforslag

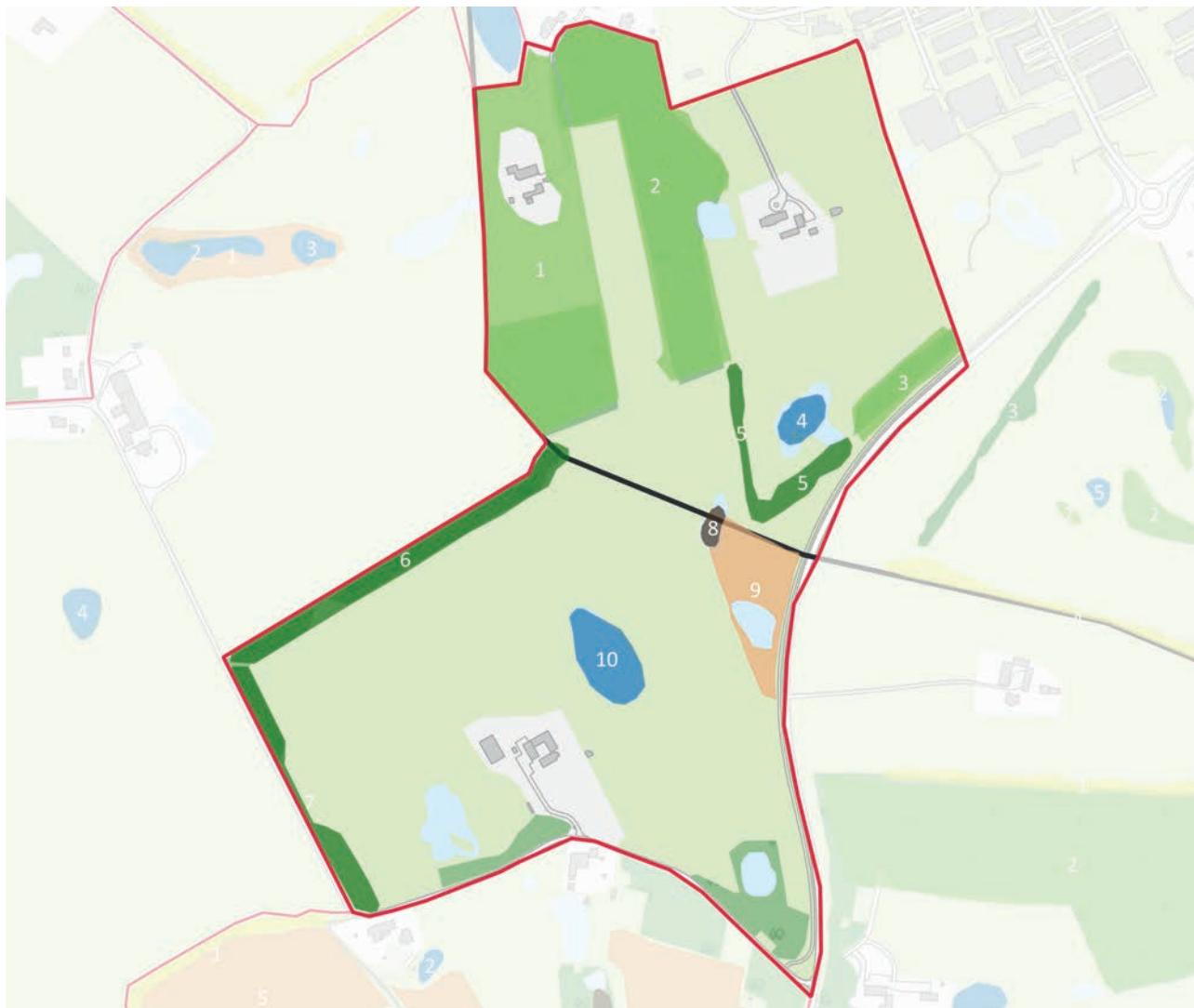
For at området (1) kan udvikle sig til overdrev igen anbefales en ekstensiv græsning. Hvis græsning ikke etableres foreslås en årlig forårsafbrænding for at fjerne næringsstoffer.

Pilekrattet langs den sydøstlige og vestlige bred af den vestlige sø (2) kan ryddes. Der vil derved komme mere lys og luft til søen, og omsætningen vil øges. Samtidig vil flere vådbundsarter have mulighed for at etablere og sprede sig langs bredden.

Ved den østlige sø (3) kan dunhammer og tagrør ryddes for at forhindre tilgroning. Hermed øges soleksponeringen for padder og lavtvoksende planter. Der kan ryddes en stor del af dunhammerbevoksningen ved den sydlige sø (4) samt en del af det sydvendte pilekrat. Resten af pilekrattet kan blive stående til gavn for fuglelivet.

Delområde B4. Foto: Furesø Kommune

Delområde B5 – Græsland og landbrugsland syd for Julmose Sø

Beskrivelse

Delområdet består af landbrugsjord og græsmarker med levende hegn, vandhuller og større skovområder mod nord.

I den nordvestlige del af området ligger to markante løv-træslunde. Den vestligste lund (1) består primært af løv-træer og fremstår åben, afgrænset af ældre nåletræer langs dele af kanten. Terrænet er relativt kuperet, og bevoksningen rummer flere træarter, dog med birk og fuglekirsebær som de dominerende. Skovbunden er lysåben med forekomst af skovmærke. Umiddelbart mod øst ligger den anden større lund (2), som rummer både løv- og nåletræer af varierende alder, ligeledes på kuperet terræn. Her findes desuden betydelige bestande af de invasive arter sildig gyldenris og småblomstret balsamin.

I den mindre bevoksning ud mod Duemosevej (3) vokser blandt andet ahorn, stilk-eg, birk og hvidtjørn. Der er flere steder fugtige partier, hvor rød-el vokser. Under træerne står sildig gyldenris. Langs Duemosevej er der spredte grupper af den invasive plante mangebladet lupin. Vest for bevoksningen findes et lysåbent lille vandhul (4) omgivet af en græsmark. Det levende hegn syd for vandhullet (5) består primært af fuglekirsebær, og er delvist et beskyttet jorddige.

Delområdet afgrænses mod B4 af to brede, levende hegn. Det nordligste hegn (6) ligger mellem to dyrkede marker, og undervegetationen er domineret af næringselskende græsser og urter. Flere steder har det levende hegn karakter af skovbryn.

Det sydligste hegn (7) er mindst 20-25 m bredt og har flere steder karakter af skovbryn. Undervegetationen domineres af næringselskende og skyggetolerante græsser og urter.

I den østlige del af delområdet findes en lille mose (8) med fugtighedsarter, blandt andet blære-star og stiv star. Området er ikke beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. Øst for mosen er der græsland (9), som har flere overdrevskaraktéristiske arter som prikbladet perikon og fløjlsgræs. Området ligger på en vestvendt bakke, og jorden er sandet og let.

Midt i delområdet findes en mindre lavvandet og klarvandet sø (10), som er lysåben. Bræmmer af star og dunhammer står langs kanten, og der findes pilekrat mod nordøst, samt en pileholm midt i søen. Der er fundet arter som almindelig kildemos og flere store, gamle tuer af stiv star. Der er tidligere fundet stor vandsalamander i søen.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er landbrugsland med lysåbne skovbevoksninger, levende hegn og vandhuller. De forskellige naturtyper vil kunne fungere som spredningskorridorer for mange forskellige dyr og planter.

De to lunde i den nordlige del af delområdet (1,2) målsættes som lysåbne med hjemmehørende arter. Den lille løvtræsbbevoksning (3) målsættes ligeledes som løvtræsbbevoksning med hjemmehørende arter.

Søen (4) skal være en ynglebiotop for padder og holdes lysåben. De levende hegn (5,6,7) skal være spredningskorridorer for agerlandets dyr og planter og kan på sigt udvikle sig til levested for flagermus.

Det lille moseparti (8) målsættes som et område med en artsrig fugtighedsflora af lavtvoksende arter, og græsområdet øst for (9) målsættes som et lysåbent område med mange plantearter, samt tilknyttet dyre- og svampeliv.

Søen (10) målsættes som en lysåben, klarvandet sø med kildemos.

Plejekforslag

En udpining af jordbunden i løvtræslunden (1) vil øge variationen af arter i området. Udpiningen kan ske ved en skånsom slåning og efterfølgende fjernelse af høet. Lunden øst for (2) bør holdes forholdsvis åben ved slåning en gang årligt. Derudover skal de invasive arter bekæmpes.

I den lille løvtræsbbevoksning (3) bør ældre stammer stå eller ligge til naturligt henfald til gavn for både fugle, insekter og svampe. Her anbefales det, at sildig gyldenris bekæmpes.

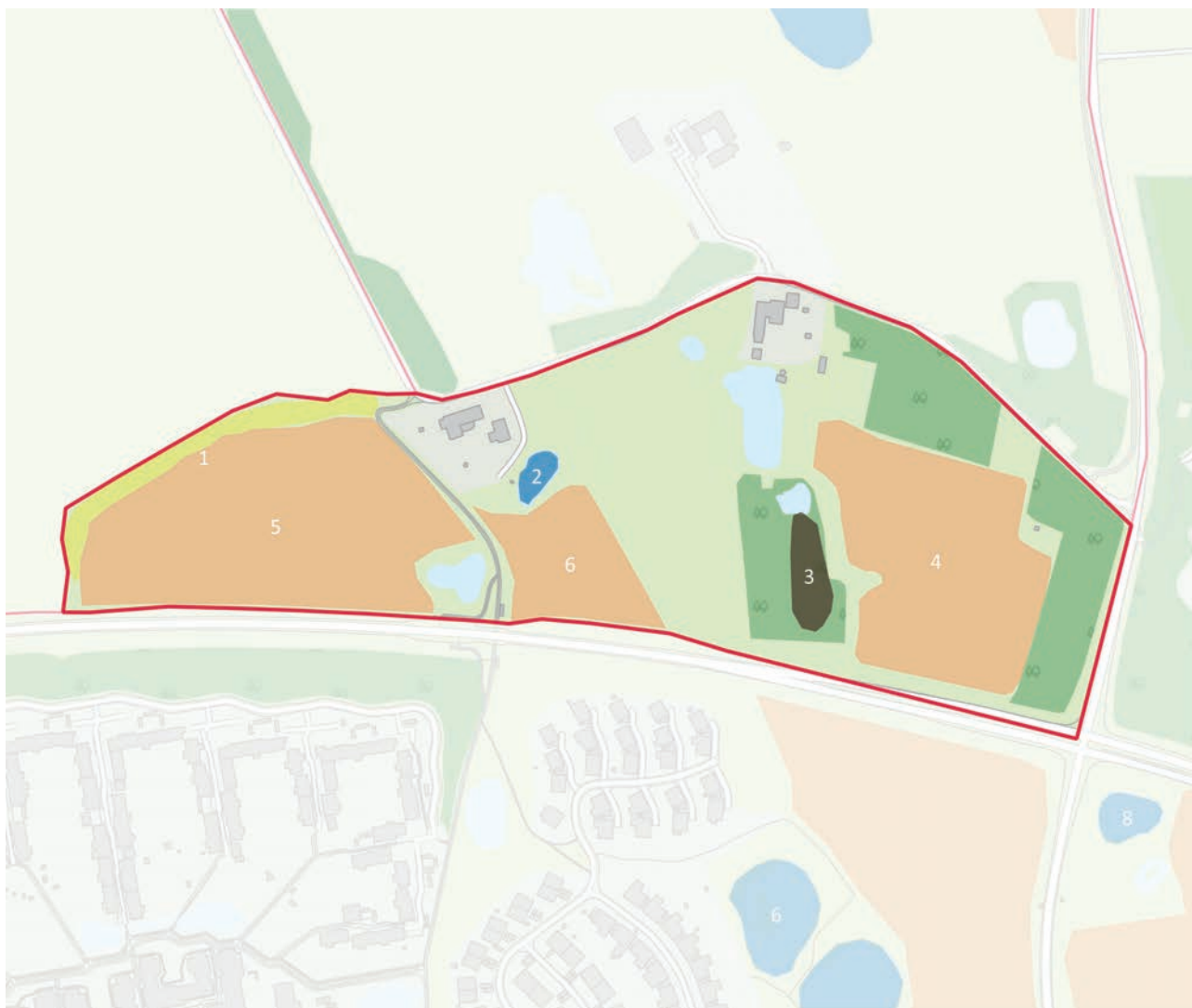
For at holde søen (4) lysåben foreslås det at slå tagrør langs bredderne, især den sydlige bred.

I de levende hegn (5,6,7) kan dødt ved efterlades til naturligt henfald til gavn for insekter og svampe. Bredden på de sydlige hegn (6,7) bør bevares, så de fortsat kan fungere som spredningskorridor for dyr og planter.

Hvis det lille moseområde (8) ikke plejes vil det gro til med tagrør og pil. Derfor foreslås det at tage høslæt i overgangszonen. Derudover kan det undersøges om ændring af dræningsforhold kan sikre en mere fugtig tilstand.

På græsområdet (9) vil det være en fordel at tage høslæt og løbende holde øje med, at invasive arter som sildig gyldenris ikke breder sig.

Søen (10) skal bevares i dens nuværende tilstand.

Delområde B6 – Græsland nord for Bistrupvej

Beskrivelse

Delområdet består primært af græsmarker adskilt af mere våde områder, samt levende hegn.

Delområdet afgrænses mod delområde B4 af et bredt dige (1), som ligger mellem dyrkede marker. På diget vokser flere meget gamle og store træer, bl.a. egetræer, samt et slåenkrat.

Øst for diget ligger et vandhul (2), sydøst for en privat ejendom. Vandhullets sydlige og østlige del er omgivet af høje træer og buske, og det har stejle brinker. Der findes en relativt stor bestand af grøn frø i vandhullet, og der er tidligere set blå mosaikguldsmå, der er en af de største guldsmådearter, som lever i Danmark.

I den østlige del af delområdet findes et større vådområde (3), registreret som beskyttet mose. Mosen er omgivet af en

træbevoksning. Vådområdets sydlige del fortsætter ud i en græsmark, der har karakter af et lysåbent kær. Brinkerne langs vådområdet er forholdsvis flade, og er helt overskygget af pil og bævreasp. Bilag IV-arten spidssnudet frø er tidligere fundet i vandhullet, som er tilknyttet vådområdet.

Øst for vådområdet findes en ugødsket græsmark (4). Vegetationen består af flere arter, som er karakteristiske for overdrev. Græsmarkerne (5,6) er kommunalt ejede.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er åbent græsland med levende hegn og vådområder, som er levesteder for padder, insekter og flagermus.

Det beskyttede dige (1) målsættes som et dige med store træer som levested for flagermus. Vandhullet (2) skal være et lysåbent vandhul og ynglebiotop for padder og insekter. Vådområdet mod øst (3) skal ligeledes være lysåbent, og samtidig ynglebiotop for padder og insekter.

Græsmarken (4) målsættes til på sigt at udvikle sig til et overdrev. Græsmarkerne (5,6) målsættes som naturområde, da Natur og Klimaudvalget i Furesø Kommune har besluttet at udlægge kommunens landbrugsarealer til natur.

Plejeforslag

For at kunne fungere som levested for flagermus anbefales det, at de store træer ved og på det beskyttede dige (1) sikres mod fældning, samt at man ved diget efterlader eventuelt dødt eller døende ved. Dette gavner særligt svampe og insekter.

Vandhullet (2) holdes lysåbent ved at tynde ud i pilekrattet og vedplanterne langs den sydlige del af brinken. Hermed eksponeres bredden for sollys, og der skabes bedre muligheder for padderne og for udbredelsen af vådbundsfloraen.

Det anbefales at fjerne størstedelen af de væltede stammer og grene fra bunden af vådområdet (3) og tynde ud i bevoksningen af bævreasp.

Det tager år for et område at udvikle sig til et overdrev. Afgræsning er den optimale metode til at opnå dette, og derfor foreslås det, at græsmarken (4) afgræsses, gerne som helårsgræsning. Som indledende pleje kan der foretages en forårsmosaikafbrænding for at fjerne førnen i bunden.

Det anbefales, at græsmarkerne (5,6) udlægges til natur ved afgræsning eller naturlig tilgroning. Det kan undersøges om der er dræn i området som kan lukkes, for at skabe mere naturlig vandstand. Et mindre vådområde mellem græsmarkerne (5,6) kan eventuelt indgå som en del af afgræsningen.

Delområde B6. Foto: Furesø Kommune

Område C – Golfbanen, Hestkøbgård og Nordvangsgårdsparken

Det dominerende landskabselement i området er golfbanen, og i tilknytning hertil ligger den gamle gård Hestkøbgård med tilhørende park. Både golfbanen og Hestkøbgård drives i dag af Furesø Golfklub. Øst for golfbanen ligger to kiler, som begge er parkområder, som til dels afgræsses. I området er der et rigt fugleliv med bl.a. en stor bestand af ynglende stær, hvinand, korttået træløber og broget fluesnapper.

Delområde C1 – Hestkøbgård og kolonihaver

Beskrivelse

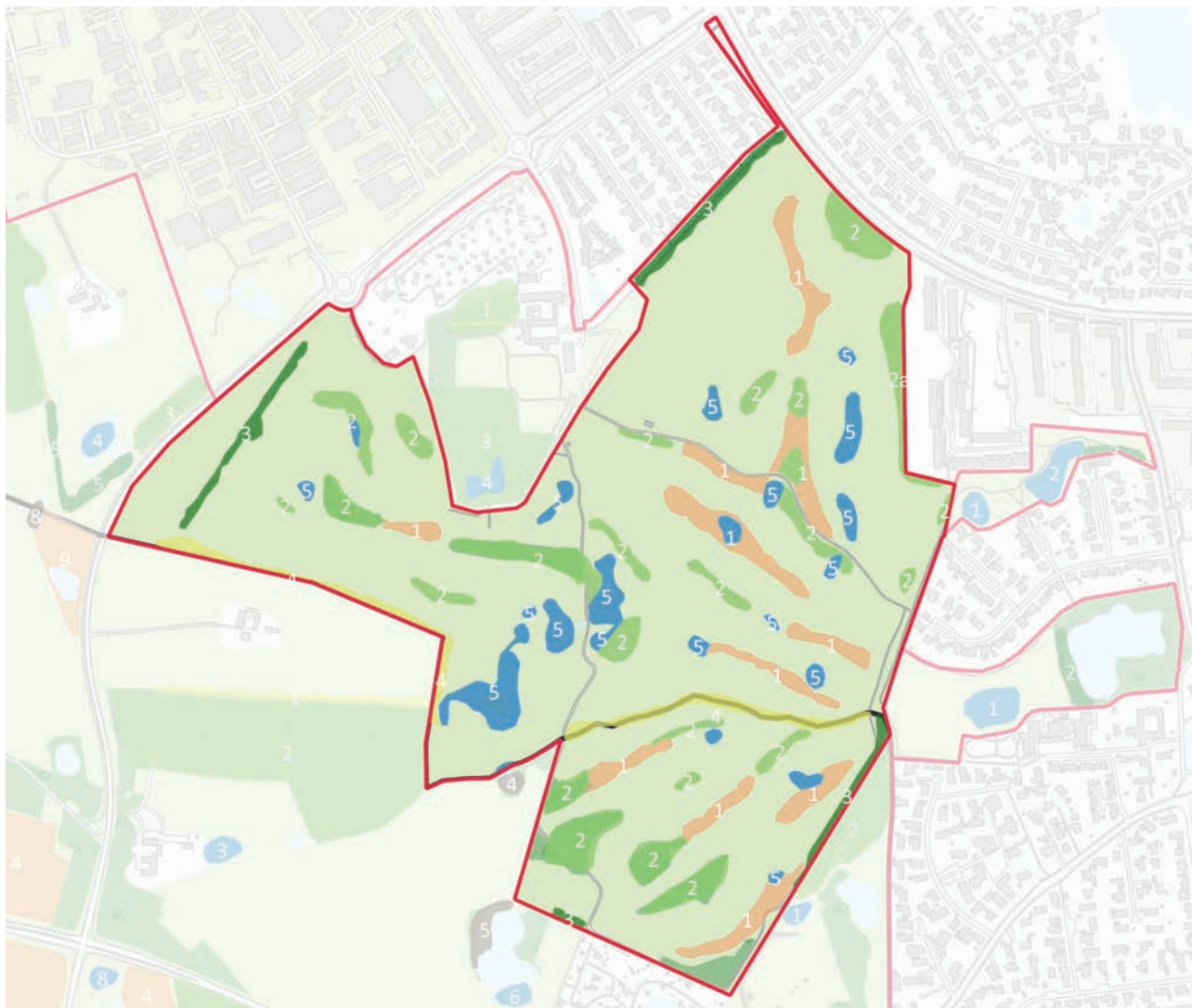
Hestkøbgård er blevet drevet som landbrug helt op til 1965, hvor Birkerød Kommune købte gården med tilhørende jorder, for at sikre områdets landskabelige værdier. I denne periode blev haven omkring Hestkøbgård også udlagt til park. I delområdet ligger også kolonihaveforeningen Hestkøbgård Haveforening, samt spejderhytter. Mellem Hestkøbgård og Hestkøbgård Haveforening findes en mindre løvtræsbevoksning (1), som indeholder både gamle og yngre træer. I bevoksningen findes et langt øst-vest gående stendige (2), som er i forfald. Desuden findes løvtræsbevoksning også ved parkeringsområdet. Skovpartiet syd for parken (3) er en gammel, bøgedomineret løvskov. Der står flere rodondendronkrat under bøgetræerne, og om foråret ses et tæppe af hvid anemone. Størstedelen af skovpartiet afgrænses af en bøgehæk. I den sydlige del af delområdet findes en mindre sø (4).

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er en fortsat karakter af park, jf. fredningsbestemmelserne, med lysåbne løvtræsbevoksninger og et skovparti med lysåbne partier. Den landskabelige park skal have et velplejet udtryk og stå som en kontrast til skovpartiet. Der skal være tydeligere adgangsforhold til parken, samt flere opholdsmuligheder.

Plejeforslag

Løvtræsbevoksningen (1) kan tyndes, for at bevare lyset til bunden. Stendiget (2) kan retableres ved fjernelse af uønsket trævækst og genopsætning af sten. I skovpartiet (3) bør underskoven tyndes så der skabes lysåbne partier. Store ege og bøg skal så vidt muligt bevares. Ved søen (4) kan det undersøges om der er potentiale for at udvikle en biotop for padder. Det foreslås ligeledes, at opvækst ryddes langs de sydlige bredarealer, og at der tyndes i bevoksningen vest for søen så der skabes lys og indkig til søen fra golfbanen og omvendt.

Delområde C2 – Furesø Golfklub og Hestkøb Allé

Beskrivelse

Selve golfbaneområdet er tidligere landbrugsjord og drives i dag af Furesø Golfklub. Gennem årene er flere søer blevet etableret i området, og jorden fra opgravningen er visse steder lagt hvor der i dag er roughs (1). Selve roughen er åbne græsarealer, som plejes ved høslæt 1-3 gange årligt, hvorefter materialet bliver fjernet. Furesø Golfklub arbejder for at udpine områderne så meget som muligt. Hver rough bliver individuelt plejet og høslættet bliver tilpasset forholdene. Vegetationen er især domineret af almindelig hvene og rød svingel, samt eng-rapgræs og almindelig hundegræs. Enkelte steder forekommer overdrevsarter som stor knopurt, hvid okseøj og prikbladet perikon. På flere af roughene er der fundet mange arter af dagsommerfugle. En del steder på golfbanen ses større eller mindre løvtræsbevoksninger (2) af forskellig alder og karakter.

Eg og bøg er mest dominerende, men der forekommer også birk, hassel, bævreasp og seljepil. Der findes flere levende hegn (3) rundt om og på golfbanen. Kendetegnende for dem alle er, at de indeholder mange store og gamle træer, blandt andet eg og bøg, ligesom der også står hjemmehørende arter som blandt andet røn, fuglekirsebær, slåen og mirabel. Mange af de gamle træer har hulheder, og der er sat en del fuglekasser op. Nogle af træerne huser højst sandsynligt flagermus. I det vestligste levende hegn ud mod Duemo-sevej findes et hegn af rynket rose, som er en invasiv art. Den bliver dog holdt nede og klippet fra begge sider, og der er derfor ringe spredningsmulighed. Til gengæld virker hegnet som spredningskorridor for andre arter, og mange fugle fouragerer i og omkring hegnet.

Visse af de levende hegn står på beskyttede sten- og jorddiger (4). Det mest markante sten- og jorddige danner kommunegrænsen mellem Furesø Kommune og Rudersdal Kommune, og skærer derfor gennem den sydlige del af golf-

banen. Der står store egetræer de fleste steder på diget, og selve diget består overvejende af mindre sten. Nogle steder er der nedfaldne sten og udskredne partier. Der findes over 15 mindre og større søer (5) på golfbaneområdet. De fleste søer er lysåbne, mens enkelte er tilgroede. Offentligheden har adgang til fods på hele golfbanearealet bortset fra sandgrave (bunkers) og greens. De mere intensivt plejede områder på golfbanen såsom teesteder, greens, fairways og semiroughs bliver ikke behandlet i plejeplanen. På hele golfbaneområdet gælder fredningsbestemmelsens § 9 om Furesø Golfbane og arealer omkring Hestkøbgård [5].

I den nordlige del af delområdet findes en gammel allé af lind, ask, ahorn og hestekastanje, der løber fra Birkerød Parkvej til Hestkøbgård. En stor del af træerne er i dårlig sundhedstilstand. Det er sandsynligt at der findes flagermus i træerne. Alléen skal bevares, jf. fredningsbestemmelserne § 9.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er, at der bør tilstræbes at opnå en stor variation på hele området, med differentieret pleje af de enkelte områder. Roughs (1) med udpint jord og tynd åben bevoksning af græsser og urter, som man primært vil finde på overdrevslignende arealer. Varierede løvtræsbevoksninger (2) som både kan være lysåbne og mere tætte for dels at danne skjul for dyr samt rum i landskabet. Beplantningen ind mod Hestkøblund (2a) udformes således, at den danner en åben overgang fra golfbanen til boligbebyggelsens friområder. Levende hegn (3) og sten- og jorddiger (4) med hjemmehørende arter og plads til de store, gamle træer af eg og bøg. De store, gamle træer har potentielt værdi som raste- og fourageringssteder for flagermus og fugle. Søer (5) målsættes som lysåbne med et naturligt plante- og dyreliv. Vandhuller og mindre søer skal være ynglested for padder og andre dyr tilknyttet til vandhuller. Udvalgte søer og større vandhuller kan være med krat og urteopvækst til småfugle, insekter m.v.

Plejeforslag

Plejen af roughene (1) skal fortsætte som hidtil med høslæt og efterfølgende fjernelse af det slåede materiale. Tidspunkt for og frekvens af høslættene kan veksle for at opnå større variation. Der kan ske kontrolleret forårsafbrænding for at fjerne store dele af den gamle førne. Løvtræsbevoksningerne (2) bør, hvor det er muligt, plejes ved nedskæring af opvækst, så lyset til bunden sikres. Udtynding og beskæring af løvtræsbevoksningerne kan foretages i takt med, at ammetræer og øvrige træer kommer til at stå for tæt. Ved overgangen mellem golfbanen og Hestkøblund (2a) kan der løbende tyndes ud i beplantningen så den fremstår åbent med enkelte træer og buske. I de levende hegn (3) og sten- og jorddigerne (4) kan mindre træer og buske som for

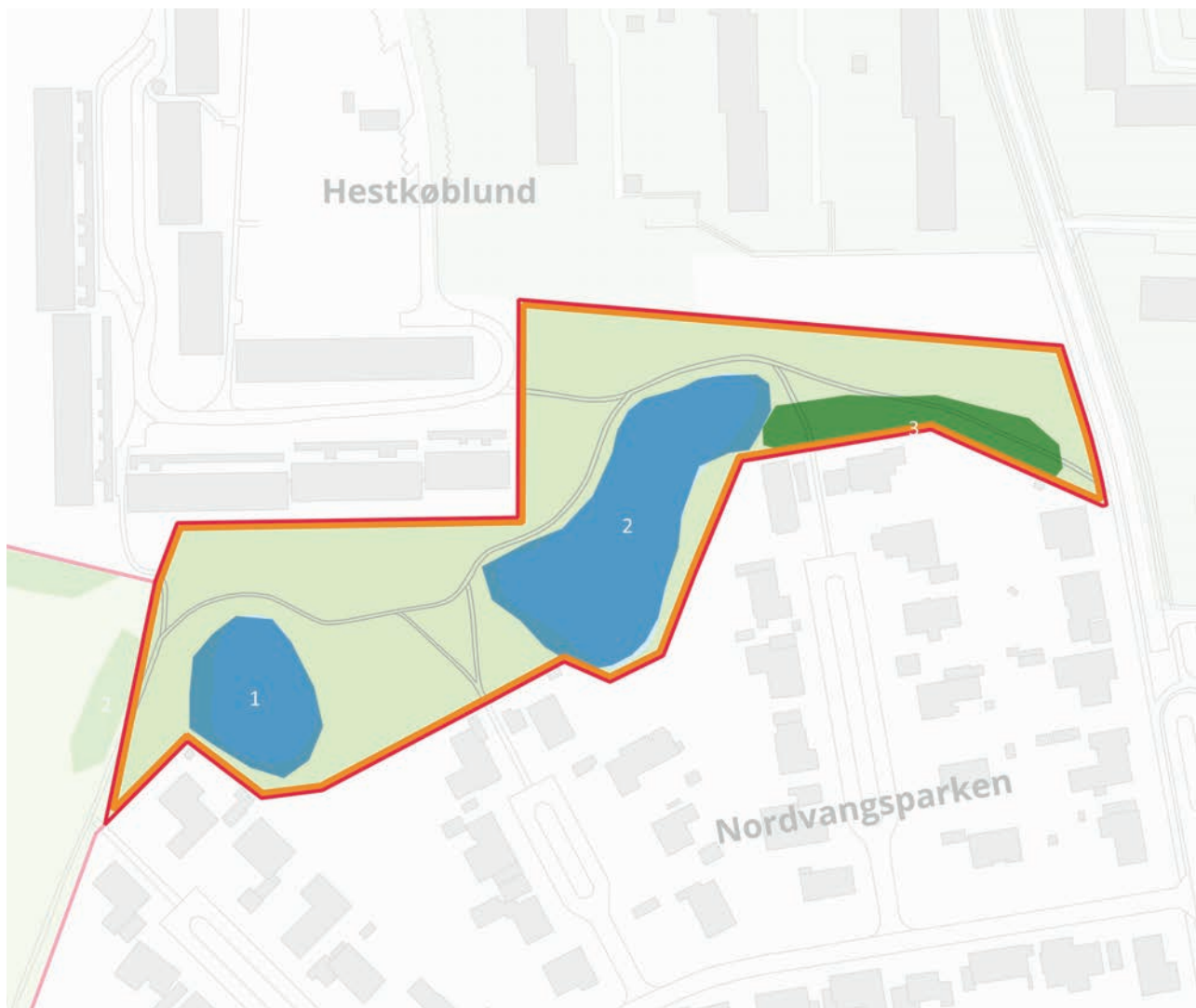
eksempel hassel og slåen tilbageskæres efter behov for at give plads til de store ege- og bøgetræer. Dødt ved efterlades så vidt muligt til naturligt henfald til gavn for særligt svampe og insekter. Ved vandhullerne (5), der plejes med henblik på ynglende padder, kan der fortsat ske plejetiltag som slåning af bredder, rydning af vedplanter, særligt i vandhullernes sydlige del, oprensning af dunhammer og en generel oprensning. Der kan udlægges små klynger af marksten ved bredderne i et antal af vandhuller for at tilgodese padder og insekter. Udlæg af marksten skal tilpasses landskabet. Ved udvalgte søer og større vandhuller bevares pilekrat og urteopvækst for at tilgodese insekter og småfugle som nattergale. På den anden side af stien langs golfbanens østlige del findes en mindre sø, i delområde D3.

Plejen af Hestkøb Allé skal sigte mod opretholdelse af alléen. En stor del af træerne er dog i ringe tilstand og der skal udføres årligt tilsyn og risikovurdering og foretages indgreb efter behov. Indgreb bør alene ske af sikkerhedsmæssige årsager. Ved fældning af enkelte træer plantes der som udgangspunkt ikke nye træer i tiden umiddelbart efter, idet etablering af mindre træer mellem fuldvoksne træer er udfordrende. I stedet arbejdes med en etapevis fornyelse af alléen.

Inden udgangen af 2030 skal der udarbejdes en rapport, der både vurderer træernes tilstand og beskriver, hvordan en etapevis fornyelse af alléen kan gennemføres.

Parken ved Hestkøbgård. Foto: Rudersdal Kommune

Delområde C3 – Grønt område mellem Hestkøblund og Nordvanggårdsparken

Beskrivelse

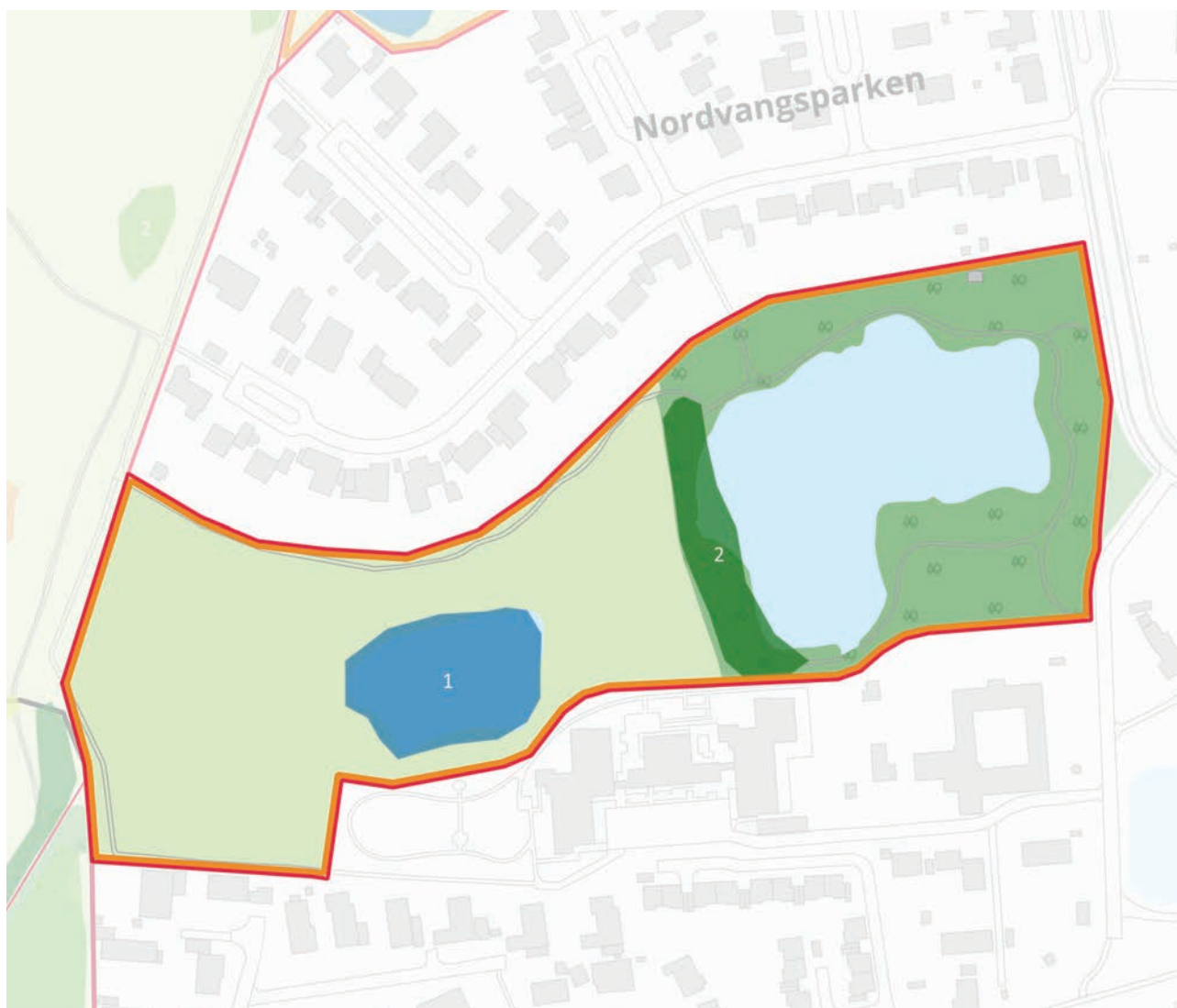
Delområdet ligger øst for golfbanen og syd for boligområdet Hestkøblund. Delområdet er et grønt område med søer og levende hegn. Den vestlige sø (1) er omgivet af krat, og har en varieret bredvegetation. Den østlige sø (2) er den største sø, og har krat langs bredderne samt uklart vand. Det levende hegn (3) er primært lærk, ahorn, fuglekirsebær, skov-elm og almindelig hylde, samt talrige andre arter af træer og buske. Hegnet er til stor gavn for fuglelivet. For hele delområdet gælder bestemmelserne i fredningens § 10 om bynære, grønne arealer.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er et parkområde med to rekreative søer, med synligt vandspejl til glæde for publikum.

Plejeforslag

Det foreslås, at der ved søerne (1,2) ryddes en del af krattet og slås langs bredderne, for at gøre søerne mere lysåbne. For at bevare det levende hegn (3) og undgå tilgroning foreslås det at slå græsset langs randen. Ahorn kan med fordel fjernes i det levende hegn, for at tilgodese andre træarter der har større værdi for fuglelivet.

Delområde C4 - Nordvanggårdsparken

Beskrivelse

Delområdet ligger øst for golfbanen. Den vestlige del af delområdet afgræsses, mens der i den østlige del findes en stor sø, som kaldes Nordvang Sø. I græsningsfolden er en mindre sø (1), som har uklart vand. Den vestlige og østlige del adskilles af et levende hegn (2) med flere arter af middelstore træer. For hele delområdet gælder bestemmelserne i fredningens § 10 om bynære, grønne arealer. Parken er som bynært, grønt areal præget af fred og ro, og har en høj rekreativ værdi hvad angår opholdsmuligheder og oplevelsen af en varieret beplantning. Der er afveksling mellem selve parkens plejede udtryk og udsigten til det mere kulturprægede græsningslandskab mod vest. Parkens herskabelige historie kan med fordel formidles for at styrke den rekreative værdi.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er et afgræst område med et rekreativt element i form af Nordvang Sø. Udtryk for den østlige del af parken skal bevares som en bypark i romantisk stil med slyngede stier, blomstrende buske og store træer. Beplantningen i det nordøstlige hjørne skal styrkes for at opnå oplevelsen af fred og ro. Den mindre sø mod vest (1) målsættes som lysåben ynglebiotop for padder.

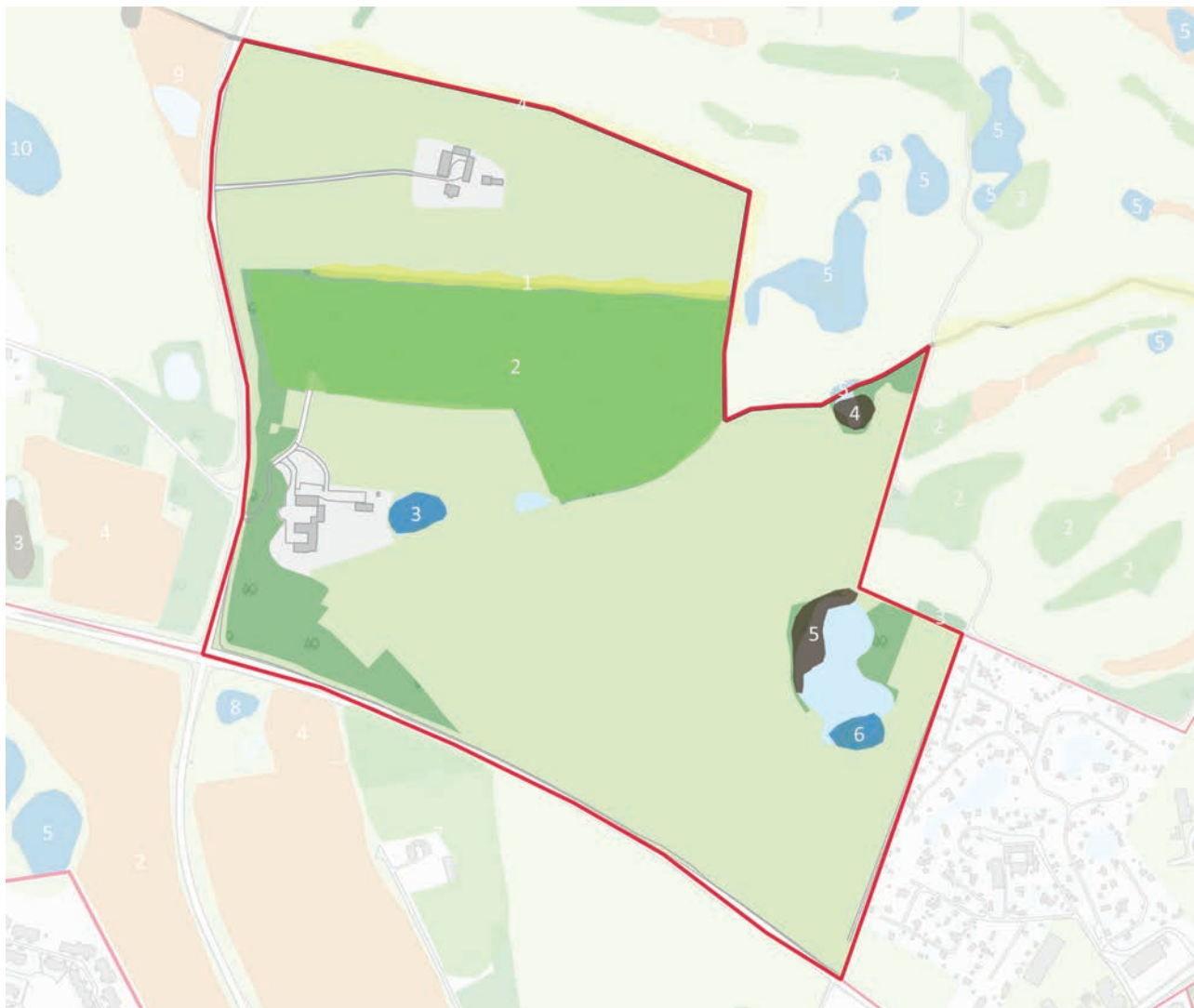
Plejeforslag

Det foreslås, at der fortsættes med afgræsning af den vestlige del af området. Den mindre sø (1) plejes som hidtil ved afgræsning for at holde den lysåben. Det kan undersøges om der er mulighed for at skabe åben forbindelse mellem de to søer. Yderligere tilgroning af det levende hegn (2) bør undgås ved tilbagevendende beskæring eller udynding.

Område D – Bavnebjerg og Farum Enghave

Den sydlige del af fredningsområdet er præget af landbrugsområder, hvor store dele afgræsses. Mod syd findes Farum Enghave, som er en mosaik af lysåben eng og sumpskov. I området findes også planteskoler og haveforeninger.

Delområde D1 – Landbrugsland syd for golfbanen

Beskrivelse

Delområdet består af to større ejendomme, landbrugsland og et område med nåletræsbeplantning. Et levende hegn på et beskyttet stendige (1) deler området i to. På diget står flere store træer som almindelig røn, bøg, stilkeg, almindelig hylde og hvidtjørn.

Mod nord og nordøst danner levende hegn en afgrænsning mellem delområdet og golfbanen. De levende hegn omtales under delområde C2.

Syd for de levende hegn står en større bevoksning af nåletræer (2). Ifølge fredningsbestemmelsernes § 6 skal nåletræsbeplantningen fjernes ved omdriftsalder. Områderne må ikke gentilplantes, men kan drives som landbrug.

Søen (3) syd for nåletræsbeplantningen ligger for enden af

en privat have og er omgivet af en bred bræmme af tagrør. Den sydlige del af søen fortsætter ud i marken som et fugtigt kær. Den nordlige bred er domineret af pilekrat, der flere steder vokser ud over vandfladen. Der er tidligere både fundet stor vandsalamander og spidssnudet frø i søen, som begge er bilag IV-arter.

På grænsen til golfbanen mod nord ligger et vådt område (4) i en træbevoksning og består af flere forskellige vandhuller, der er opdelt af landtanger og småøer. Hele området er skygget af høje træer og buske. Der er tidligere fundet stor vandsalamander i området.

I den sydøstlige del af delområdet findes et fugtigt område (5) med blandet skov af træer i forskellige aldre og begyndende naturskovspræg. Der er fundet krat-fladbælg, en relativ sjælden plante, som er knyttet til skov, krat og heder. Området er registreret som beskyttet mose.

Øst for skovområdet findes et lille vandhul (6), som er under tilgroning med pilekrat. Grøn frø findes i vandhullet.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er fortsat åbent landbrugsland med lysåbne søer og levende hegn med hjemmehørende arter.

Det levende hegn (1) skal desuden give plads til de store, gamle træer af eg og bøg. Træerne har værdi som levested for flagermus og fugle.

Nåletræsbeplantningen (2) skal fjernes.

Søen (3) for enden af den private have målsættes som en lysåben sø og ynglebiotop for padder. Den samme målsætning gælder for vådområdet (4) på grænsen til golfbanen.

Skovområdet (5) målsættes som et skovområde med naturskopspræg og varieret skovbundsflora, samt som levested for flagermus. Vandhullet øst for (6) skal være lysåbent og ynglebiotop for padder.

Plejeforslag

Det foreslås, at dødt ved på stendiget (1) efterlades ved diget til naturligt henfald til gavn for særligt svampe og insekter.

Nåletræsbeplantningen (2) skal fjernes. Området må ikke gentilplantes, men kan drives som landbrugsland.

I søen syd for (3) foreslås en udtynding i bevoksningen af tagrør langs den sydlige og vestlige bred for at gøre søen mere lysåben. Hermed skabes flere lavvandede og solbeskinnede steder langs bredden, hvor padderne og insekterne kan trives.

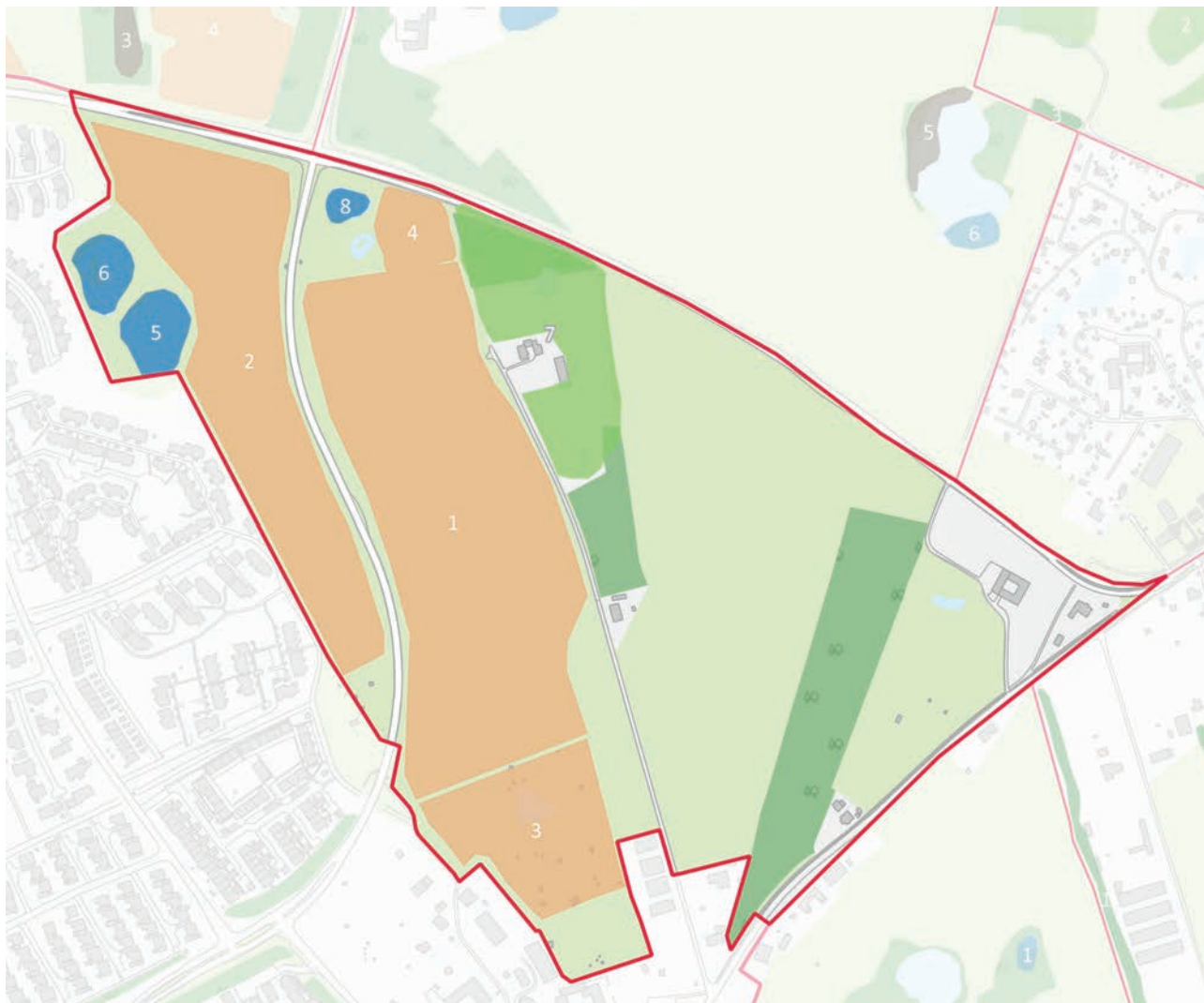
I vådområdet ved golfbanen (4) foreslås det at rydde birk og pilekrat, ligeledes for at gøre området mere lysåbent, til gavn for padder.

Det foreslås at dødt ved henligger til naturligt forfald til gavn for svampe og insekter i skovområdet (5). De store træer med hulheder skal fortsat bevares, da træerne kan være levested for flagermus og hulrugende fugle. Det foreslås også at området friholdes for forstlig drift så det beholder og udvikler sit naturskopspræg.

Ved det lille vandhul (6) foreslås det at tynde ud i pilekrattet langs den sydlige bred, så der kan komme lys til vandhullet.

Ved diget langs golfbanen står store, gamle egetræer. Foto: Furesø Kommune

Delområde D2 – Landbrugsland ved Paltholmvej

Beskrivelse

Delområdet består af landbrugsjord og større bevoksninger. Den østlige del har tidligere været planteskole, og resterne af beplantningen ses stadig i dag. Den gamle markvej øst for dette område er forbindelse mellem Stavnsholtvej og stisystemet på den anden side af Bistrupvej. Den vestlige del af delområdet er tidligere landbrugsjord (1,2), et beskyttet overdrev (3) og et mindre område med potentiale til at udvikle sig til overdrev (4).

I den sydlige del af området ligger Skolelandbruget, som er en kommunal besøgsgrd for daginstitutioner og skoler.

I den vestligste del af delområdet findes to kommunalt ejede søer (5,6), som er omgivet af større træer. Den sydlige sø (5) er relativt åben mod vest, og den nordlige sø (6) er omkranset af pilekrat der også vokser ude i søen. Området benyttes rekreativt af områdets beboere.

Bevoksningen (7) øst for det udyrkede område er en selvsået blandingsskov med flere stående, døde stammer. Der findes flere forvildede arter i den sydlige del, som er indført og ikke forekommer naturligt.

Øst for Paltholmvej ligger et lille vandhul (8), anlagt som regnvandsbassin. Vandhullet er omgivet af et udyrket område. Det ligger lysåbent og har relativt flade brinker med undtagelse af den vestlige bred, der skråner stejlt op mod landevejen. Vandhullet er under tilgroning med dunhammer. Vandhullet er kommunalt ej.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for den østlige del af delområdet er fortsat åbent land med lysåbne bevoksninger, og små vådområder. Den vestlige del (1,2) målsættes som ny natur. Furesø Kommune har opnået støtte efter ordningen permanent ekstensivering, hvor det er et krav at områderne udlægges til natur og at landbrugsdriften ophører. Området syd (3) og nord (4) for de store marker målsættes

som overdrev med planter karakteristiske for naturtypen. Søerne (5,6) målsættes som lysåbne søer med en variation af dyr og planter.

Bevoksningen (7) skal være en blandingsskov og levested for flagermus. Det lille vandhul (8) målsættes som lysåbent og på sigt ynglebiotop for padder.

Plejeforslag

Det anbefales, at markerne (1,2) omdannes til ny natur ved ekstensiv afgræsning og/eller naturlig tilgroning, samt at dræn lukkes i de tre lavninger i den østlige mark (1), så den naturlige vandstand så vidt muligt genskabes. Overdrevet (3) og det mindre område med potentiale til at udvikle sig til overdrev (4) kan på sigt indgå som en del af afgræsningen i den østlige mark (1). Som indledende pleje kan der foretages en forårsafbrænding for at komme af med gammel førne.

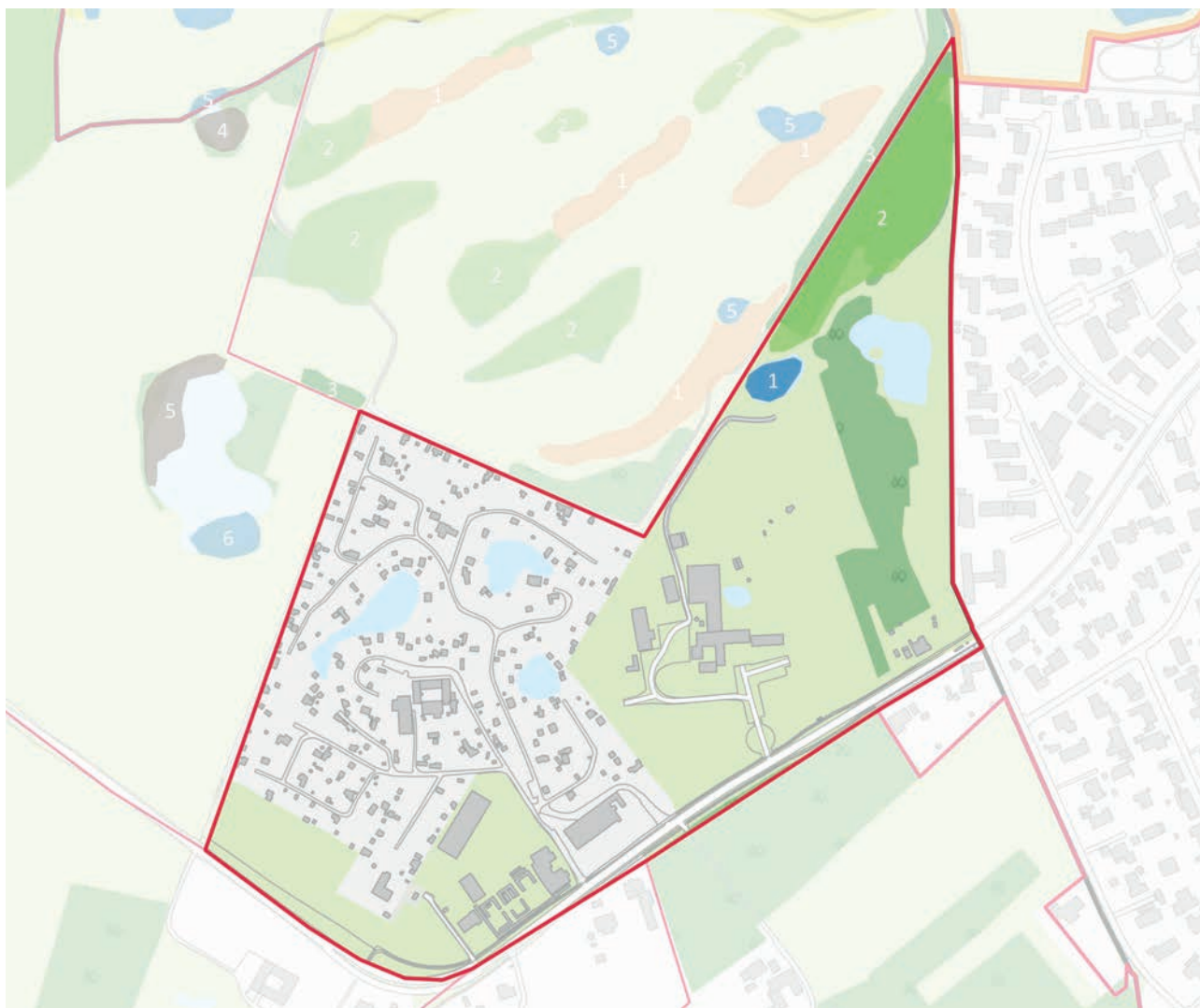
Det anbefales, at søerne (5,6) fortsat holdes lysåbne ved sporadisk udynding i beplantningen rundt om søerne, og at søerne fortsat kan fungere som et rekreativt element i området.

Blandingsskoven (7) bør så vidt muligt passe sig selv, og det døde eller døende ved skal efterlades til naturligt henfald i området.

Det anbefales at rydde størstedelen af dunhammerbestanden mod syd og øst for det lille vandhul (8). Dette gøres for at skabe plads til en rigere bredvegetation og gøre vandhullet mere lysåbent.

Marker ved Paltholmvej. Foto: Furesø Kommune

Delområde D3 – Haveforeningen Damgården og planteskoler

Beskrivelse

Delområdet består af to planteskoler samt Haveforeningen Damgården.

Delområdet er omfattet af fredningsbestemmelsernes § 12 om eksisterende haveforeninger [5].

På planteskolens områder ligger en mindre sø. Søen (1) er omgivet af bevoksning og har relativt stejle brinker.

Nord for søen findes et mindre skovområde (2) som primært består af nåletræer.

Plejemålsætning

Søen (1) målsættes som en lysåben sø med varieret dyre- og planteliv. Skovområdet (2) målsættes som et område med lysåben karakter med træer og buske.

Plejeforslag

Det foreslås at der tyndes ud i pilekrattet langs den vestlige bred af søen (1) ryddes for at skabe luft til vandfladen. Derudover foreslås det, at flade brinkerne ud.

Det foreslås at tynde ud i bevoksningen (2), så den fremstår mere lysåben. Det foreslås dog, at bibeholde læhegnet mellem golfbanen og området.

Delområde D4 – Farum Enghave

Beskrivelse

Farum Enghave har oprindeligt været udnyttet til græsning og høproduktion, og da den første fredning blev gennemført i 1940 var der frit udsyn til Furesøen. I takt med at græsning og høslæt ophørte i 1970'erne og vandstanden i søen blev hævet, er området vokset til med træer, pilekrat og tagrør. Derudover fik kæmpe-bjørneklo lov til at sprede sig, både langs stierne, på engen og inde i sumpskoven. I 1987 blev der etableret fåregræsning som varede i 10 år, og i 2004 startede Furesø Græsserlaug (oprettet af Danmarks Naturfredningsforening) afgræsning i Enghaven med kvæg og får [4].

Dette gode initiativ er siden fortsat med dyr ejet af en privat dyreholder, og Furesø Græsserlaug er i dag nedlagt.

I Enghaven findes på nuværende tidspunkt fire store folde med kvæg. I den nordlige folde har Furesø Kommune i 2018

fældet nåletræer og udvidet hegnet. Formålet med fældningen var at udvide det område, som kan afgræsses, og samtidig skabe en græsningsfold med skovpræg.

I foråret 2017 blev Hesselbækken omlagt og flere grøfter retableret af Furesø Kommune. Dette blev gjort for at genskabe de oprindelige afvandingskanaler og forbedre forholdene for de græssende dyr i folden syd for Enghavestien. Vandets løbsretning blev vendt gennem de oprindelige afvandingskanaler, så det nu løber gennem Enghaven og ud i Furesø via kanalen i den sydlige del af Enghaven. Dette forbedrede samtidig afdræningsmulighederne fra haverne langs Damgårdsvej. Fritlægningen af Hesselbækken skete i overensstemmelse med fredningsbestemmelsernes § 14 [5].

Der går to offentlige stier gennem Enghaven; Furesøstien og Enghavestien. Enghavestien går gennem de våde områder og har førhen været utilgængelig i perioder, men projektet med Hesselbækken i 2017 har afhjulpet dette. Ved ind-

gangen til Furesøstien er der sat en vandpost op. Vandposten kan bruges af alle.

Enghaven er i dag en mosaik af lysåben eng og artsrig sumpskov med elle- og asketræer, væltede stammer og vådbundsplanter. Der er flere beskyttede naturtyper i delområdet, blandt andet mose og eng, og den sydligste del af området er udpeget som Natura 2000-område.

Det primære fokus i området har været bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo, og der er i dag kun en brøkdal tilbage af den bestand, som fandtes førhen. Det er dog vigtigt med en fortsat bekæmpelse i området. Derudover er der problemer med mink i hele området.

Den beskyttede bilag IV-art grøn mosaikguldsmid er tidligere fundet i en mindre vig på et privatejet areal sydøst for Enghaven (9). Vigen blev undersøgt i maj 2018, hvor arten dog ikke blev fundet. Der er stadig en bestand af krebseklo, og der er derfor håb for, at grøn mosaikguldsmid stadig findes i vigen.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for Enghaven er en mosaik af lysåbne enge, moser, lysåben græsningsskov og sumpskov samt pilekrat og overdrev, alle med biotopkarakteristiske arter. Vandløbene og kanalerne bidrager med både dræning

og tilførsel af vand i området, og når man efterlader dødt ved vil det bidrage til naturkvaliteten. I mosaik naturen skal der fortsat afgræsses med kvæg i de eksisterende hegninger. For at sikre det naturmæssige præg af område skal træ- og buskbevoksningen mod villaerne på Damgårdsvej fastholdes i deres nuværende præg.

I den østligste del af Enghaven findes et kulturgræsareal (2) som har potentiale til, på sigt, at kunne indeholde et større naturindhold.

Vandhullet (4) i den sydvestlige del af delområdet er tilgroet og trænger til pleje. Det målsættes som et lysåbent vandhul og ynglebiotop for padder.

Langs Furesøstien er et levende hegn med flere gamle egetræer (5). Målsætningen for det levende hegn er et lysåbent levende hegn med store, gamle egetræer.

I den nordligste fold nord for Furesøstien findes et beskyttet moseområde (6) med blandt andet flere arter af star og rød-el. Området skal fortsat være et lysåbent, artsrigt moseparti sammen med den centrale, lysåbne eng (7), som målsættes som rigkær.

På ejendommen sydøst for mosen står et stort levende hegn af hvidtjørn (8), som højst sandsynligt stammer fra udskiftningen af Stavnsholt. Hvidtjørnhegnet skal fortsat stå som et

Græssende kvæg i Farum Enghave. Foto: Furesø Kommune

karakteristisk landskabselement, der fortæller historien om Enghaven.

Vigen (9) målsættes som levested for grøn mosaikgoldsmed med en bestand af krebseklo.

Vest for det levende hegn af hvidtjørn er et stort område (10) som i dag består af tæt pilekrat og træer. Området er registreret som beskyttet mose. Dette område målsættes som mose med naturskovspræg. Langs moseområdet løber en kanal (11) som har udløb i Furesøen. Kanalen og området omkring er en vigtig udsigtskile fra stierne ned til Furesøen.

Det våde område (12) mellem kanalen og engen målsættes som urørt sumpskov med pil og rød-el.

Plejeforslag

Ifølge fredningsbestemmelsernes § 6 skal nåletræsbeplantningen (1) i den vestligste del af området fjernes ved omdriftsalder. Området må ikke gentilplantes, men kan drives som landbrugsjord. Nogle af nåletræerne er allerede fældet, og det er planen, at alle træer fældes.

Det foreslås at den nuværende drift i folden (2) i den vestlige del af området bibeholdes.

For at synliggøre stierne i området foreslås det at opdatere skiltene (3) i området. Skiltene kan enten være større formidlingsskilte eller piktogrammer på pæl, som markerer hvor Enghavestien starter.

Ved vandhullet (4) i det sydvestligste hjørne af delområdet kan der med fordel tages rørskær i og langs bredderne for at hindre tilgroning og udskygning af lavtvoksende arter.

De gamle egetræer langs Furesøstien (5) bevares og lades stå til naturligt henfald. Hvis der er tale om risikotræer kan træerne fjernes. De fire store folde i delområdet afgræsses i rotation af ekstensive kvægracer, i et samarbejde med en lokal dyreholder og Furesø Kommune. Det tilstræbes at rotationsgræsningen efterligner ekstensiv helårsgræsning.

Der findes et mindre rigkær i hjørnet af den sydlige fold (7), som fortsat skal holdes lysåbent.

Det levende hegn af hvidtjørn (8) bør bevares. Der kan med fordel tyndes ud i underopvæksten så hvidtjørnen får mere plads. I vigen (9), hvor der tidligere er fundet grøn mosaikgoldsmed, skal der fortsat være fokus på bevaring af bestanden af krebseklo. Lodsejeren har dog ret til at begrænse bestanden, da vigen ellers vil lukke helt til.

Bjørneklo bør så vidt muligt fortsat bekæmpes i moseom-

rådet (10). I dag kan man se Furesøen fra Enghavestien langs kanalen (11), som løber gennem den sydlige del af Enghaven. Det foreslås at kanalen så vidt muligt holdes lysåben.

Det foreslås at det våde område (12) lades stå urørt. I hele delområdet er det fortsat vigtigt at bekæmpe kæmpe-bjørneklo, og der bør fortsat være fokus på bekæmpelse af mink.

Skov i delområde D4. Foto: Furesø Kommune

Delområde D5 – Marker vest for Farum Enghave

Beskrivelse

Delområdet vidner om gamle tiders brug af området med parceller. Alle parcellerne er i dag privatejede. Parcellerne er opdelt af de mange levende hegn (1) i området, hvor der både vokser hjemmehørende og forvildede træer og planter. Nogle af træerne er store og gamle med hulheder, som potentielt kan være levested for flagermus.

På et område ud mod Furesøen findes et mindre engområde (2) som indeholder flere plantearter, som er karakteristiske for naturtypen. Rundt om området står flere gamle bøgetræer. Engområdet ligger inden for Natura 2000-området.

Plejemålsætning

Delområdets overordnede målsætning er fortsat bevarelse af de levende hegn i området. De levende hegn (1) skal fortsat have mange hjemmehørende træarter og dødt ved

som kan fungere som spredningskorridorer for dyr og planter, og som levested for flagermus.

Det lille engområde (2) målsættes som lysåben fersk eng med varieret engflora.

Plejeforslag

I de levende hegn (1) bør dødt ved efterlades til naturligt henfald.

På engområdet (2) mod Furesøen kan der tages høslæt, så det derved kun er stierne der slås. Derudover skal de gamle bøgetræer bevares.

Delområde D6 – Græsland og sommerhusområdet ved Forårsvej

Beskrivelse

Delområdet består af landbrugsområder med sommerhusbebyggelse ved Forårsvej. Den sydlige del af området ligger inden for Natura 2000.

I den nordlige del ligger to vandhuller. Det nordligste vandhul (1) ligger i en lavning i terrænet med forholdsvis flade bredder. Bredderne er tæt bevokset med pilekrat. Vandhullets sydlige bred hænger sammen med en lang grøft, der bugter sig mod syd og ender i et andet vandhul. Dette vandhul (2) ligger som en lavning i terrænet med forholdsvis stejle skråninger mod øst. Skråningerne er tæt bevokset med japansk pileurt og bredderne er domineret af pilekrat og høje træer mod syd og vest. Der er tidligere fundet spidssnudet frø i begge vandhuller.

I det sydvestlige hjørne af delområdet står tre træer (3), som

ifølge fredningsbestemmelsernes § 6 ikke må fældes eller beskæres uden fredningsnævnets godkendelse.

Øst for træerne findes et skovområde (4) med flere gamle bøge, samt sumpskov med blandet artssammensætning. Der er fugtigt, og flere steder er der sivende vand.

I det sydøstlige hjørne af delområdet findes et mindre lysåbent område (5) med skrånende terræn og fremsivende væld. Området er under tilgroning med vedplanter.

Plejemålsætning

Den overordnede målsætning for delområdet er fortsat landbrugsland med lysåbne vandhuller og enge.

De to vandhuller (1,2) målsættes som lysåbne og som ynglebiotop for padder.

De tre solitære træer i det sydvestlige hjørne af delområdet

skal bevares (3).

Det sydligste af delområdet (4) målsættes som urørt skov med sumpskov og udhængende træer i Furesøen.

Den østlige eng (5) målsættes som et område med kildevæld og en varieret engflora.

Plejekforslag

Det foreslås at rydde vedplanter langs den vestlige bred af det nordlige vandhul (1). Derudover anbefales det at oprense vandhullet og grøften. Rydningen af vedplanter vil forbedre lys- og vindforholdene til gavn for padder og planter.

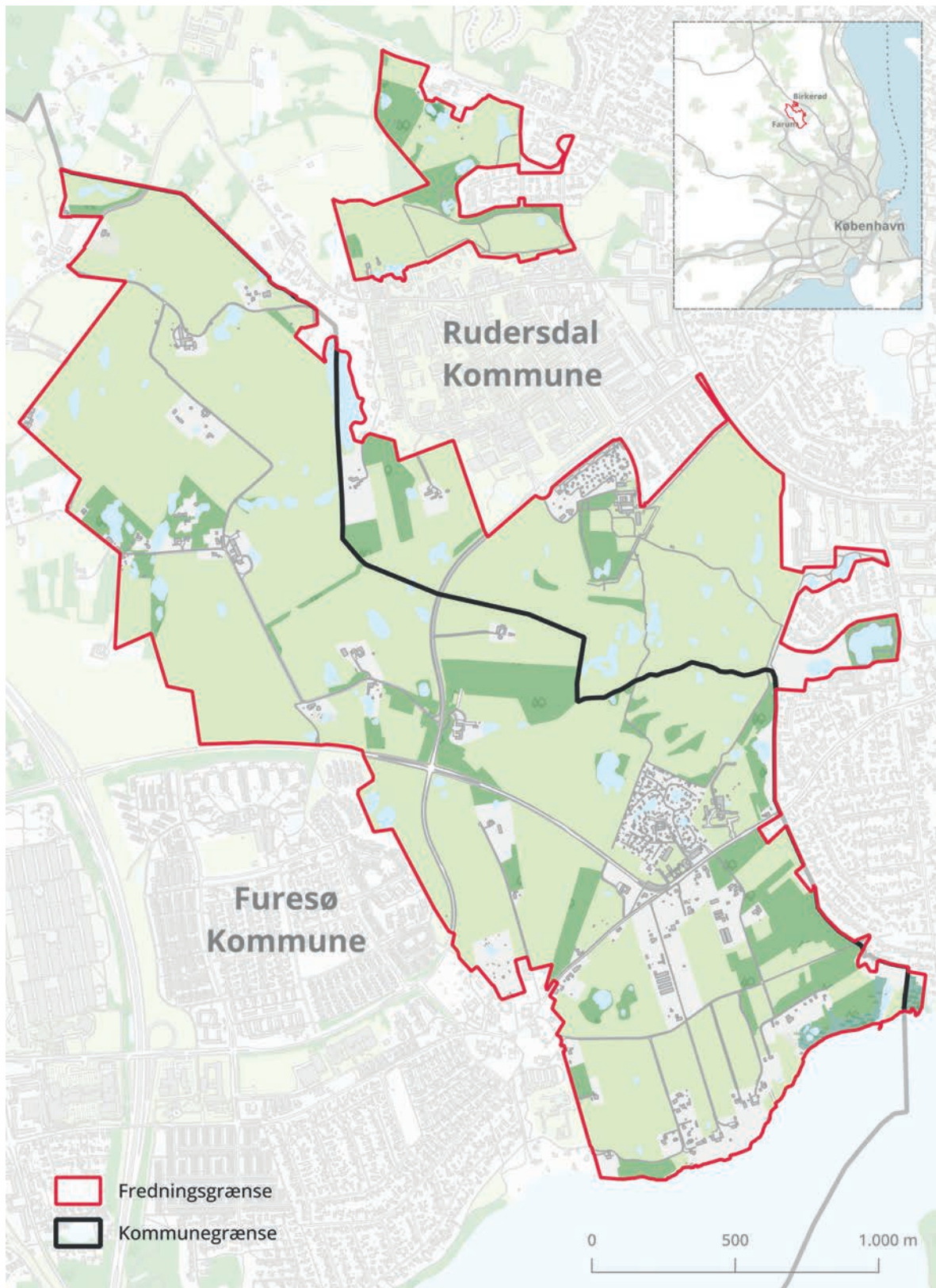
Vandhullet syd for (2) kan med fordel ryddes for vedplanter langs den sydlige bred, og der kan ske en oprensning af vandhullet og grøften. Rydningen af vedplanter vil forbedre lys- og vindforholdene til gavn for omsætningen af organisk materiale og for padderne. Den store bestand af den invasive plante japansk pileurt bør også bekæmpes, da den ellers vil udkonkurrere hjemmehørende arter.

De tre solitære træer i det sydvestlige hjørne af delområdet skal bevares (3).

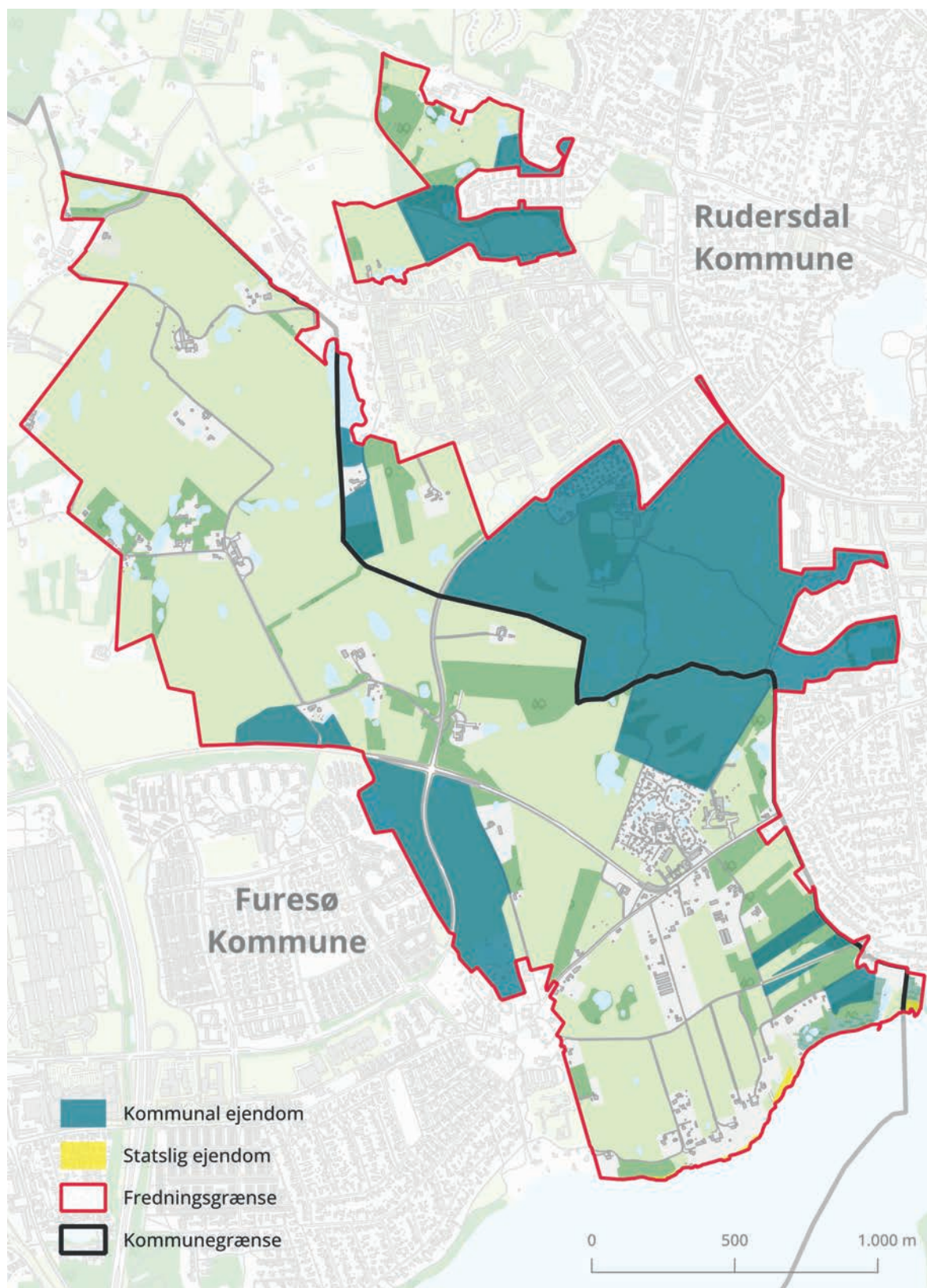
Det sydligste skovområde (4) bør henligge som urørt skov, og der bør derfor ikke foretages fældninger, beskæringer eller fjernelse af underskov.

For at fremme engvegetationen på det østlige engområde (5) foreslås det at etablere græsning, eventuelt i sammenhæng med område (5). Et alternativ til græsning kan være årlig forårsafbrænding.

Bilag 1 - Fredningsområdet

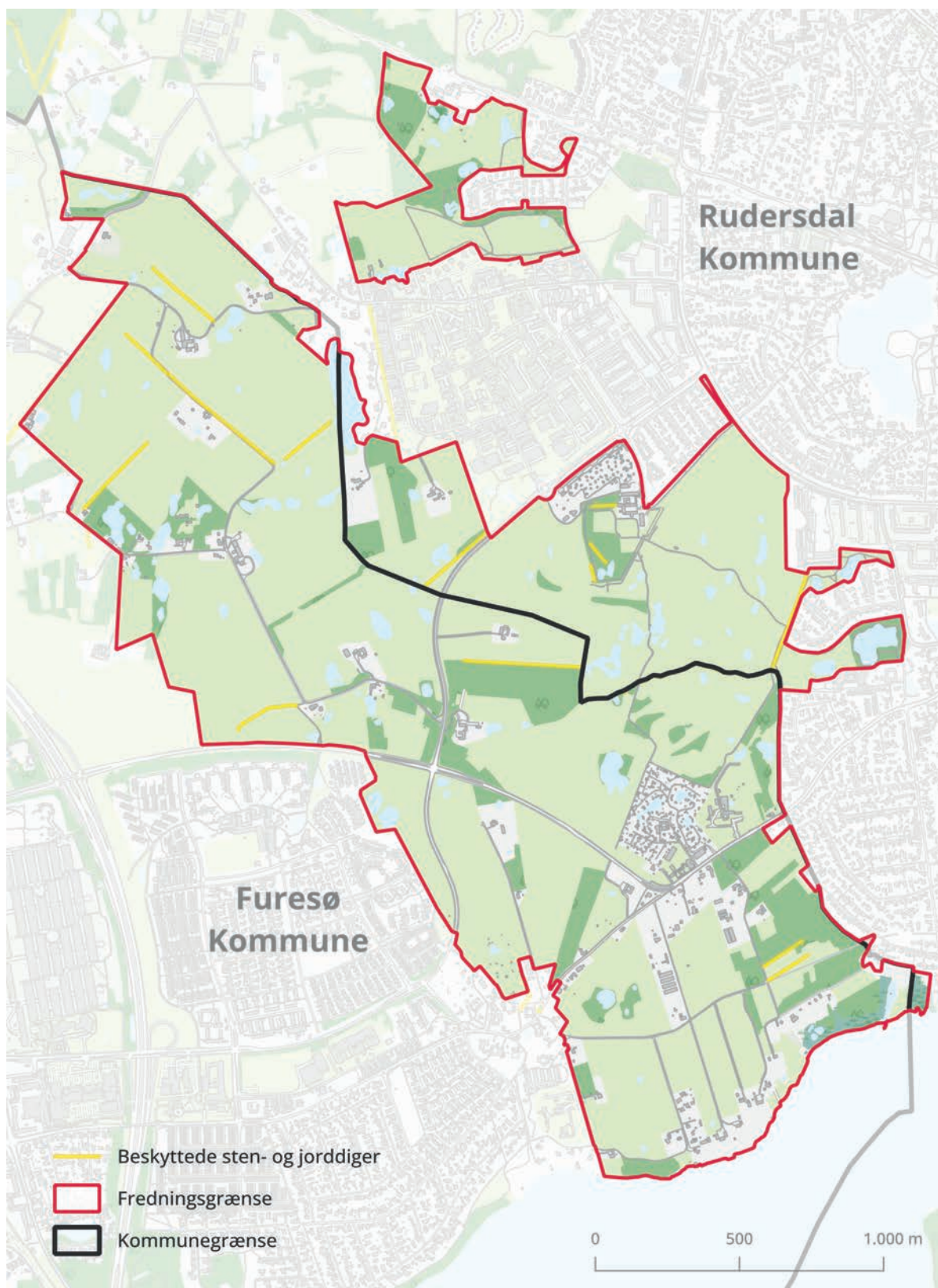
Bilag 2 - Ejerforhold

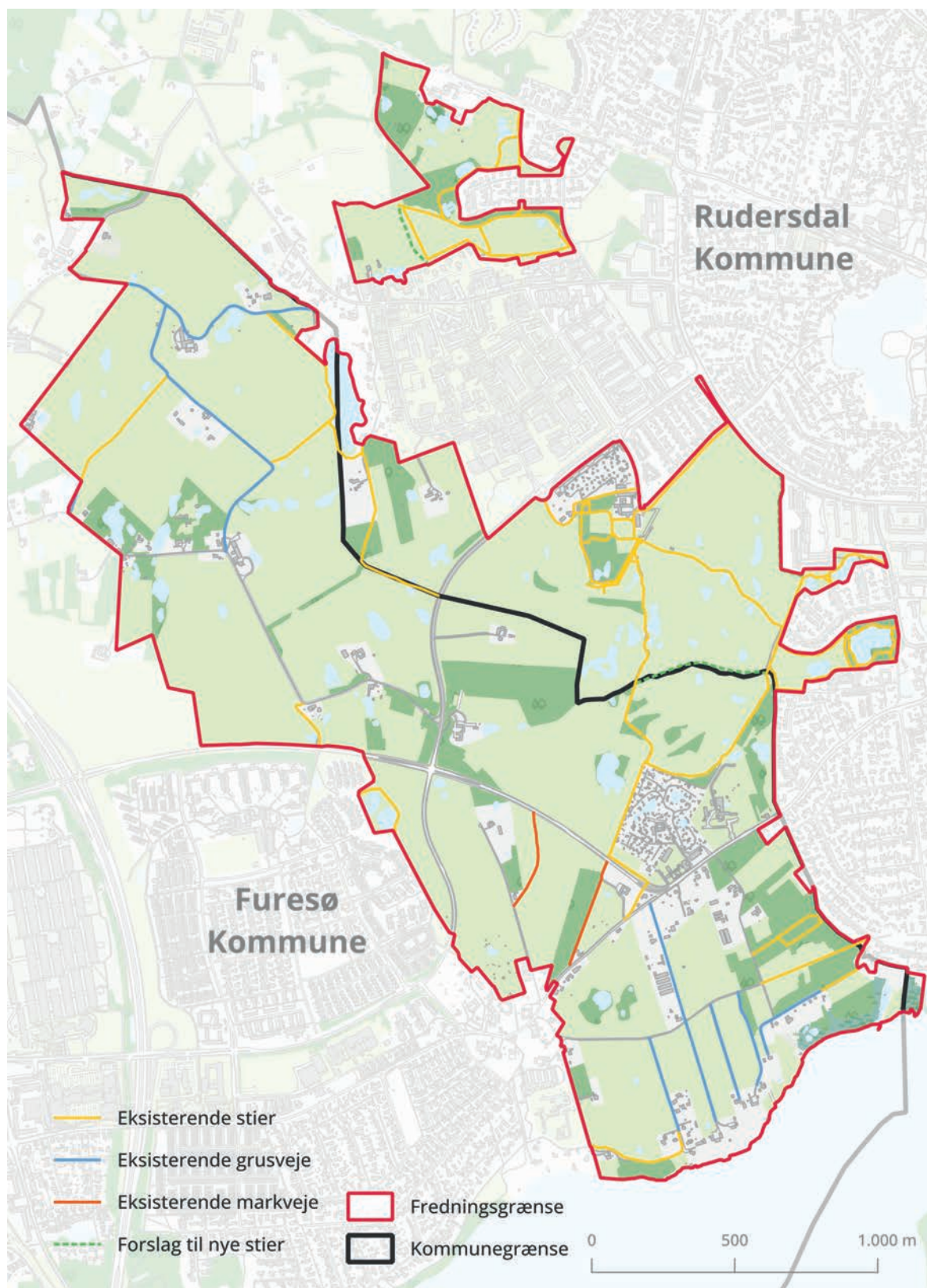
Bilag 3 - Beskyttet natur

Bilag 4 - Beskyttede sten- og jorddiger

Bilag 5 - Stier og veje

Bilag 6 – Litteratur og henvisninger

1. Bekendtgørelse nr. 924 af 27. juni 2016 om pleje af fredede arealer og tilsyn.
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=182004>
2. Aglaja, 2018: Stavnsholtkilen – forslag til plejeplaner 2017-2018.
3. Natur360, 2018: Kortlægning af småbiotoper i Stavnsholtkilen.
4. Danmarks Naturfredningsforening Furesø, 2018: Botaniske undersøgelser i Enghaven i Stavnsholt.
<https://furesoe.dn.dk/departments-media/20424/botaniske-undersogelser-enghaven-22902.pdf>
5. Fredning af Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård.
<https://www2.blst.dk/nfr/08095.00.pdf>
6. Furesø Kommune, 2017: Landskabskarakterkortlægning for Furesø Kommune.
<https://furesoe.viewer.dkplan.niras.dk/media/s3tdwbb0/landskabskarakterkortlaegning-for-furesoe-kommune.pdf>
7. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), 2026: Bilag IV-arter på Habitatdirektivet
<https://sgavmst.dk/arter/artsforvaltning/beskyttede-arter>
<https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/natur-og-biodiversitet/naturplejeguiden/naturplejeguiden-plattformen/bilag-iv-arter>
8. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), 2026: Invasive arter
<https://sgavmst.dk/arter/artsforvaltning/invasive-arter/de-invasive-arter>
9. Rudersdal Kommune, 2012: Strategi for byens parker og grønne områder.
<https://rudersdal.dk/media/1162/download?inline>

FURESØ KOMMUNE
Stiager 2
3500 Værløse
www.furesoe.dk

RUDERSDAL KOMMUNE
Øverødvej 2
2840 Holte
www.rudersdal.dk